

๑

4๙5.๙17

ผ 2127

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์
ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย

27 S.A. 2553

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา

ตุลาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5376723

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์
ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา

ตุลาคม 2553

มลสวรรค์ คักดีสิงห์. (2553). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำ

วิเศษณ์ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย . สารนิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาศาสตร์การศึกษา).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการผู้ควบคุม:

อาจารย์ญาณิสา บุระชะชัยทวี.

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย ครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ในภาษาไทยหนองคาย โดยใช้ ระเบียบวิธีวิจัยภาษาศาสตร์เชิงปัจจุบัน (Descriptive Linguistics) ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลภาคสนามที่ผู้วิจัยรวบรวมจากพื้นที่ศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งใช้ผู้บอกภาษาหลักในท้องถิ่นจำนวน 4 คน

ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ที่อธิบายเหตุผลไม่ได้ ระหว่างเสียงสระกับความหมายคำวิเศษณ์ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย กล่าวคือ เสียงสระแสดงความหมายบอกลักษณะและบอกปริมาณ โดยคำวิเศษณ์ 1 คำ จะสามารถบ่งชี้ความหมายหลากหลายมากกว่าหนึ่งความหมาย เช่น ขนาด ปริมาณ รูปร่าง โดยผลการศึกษาพบว่า คำวิเศษณ์ ที่ประกอบด้วยสระหน้า /i/ /i:/ /e/ /e:/ /ε/ /ε:/ มักจะสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีขนาดเล็กหรือมีปริมาณน้อย แต่ สระ /e/ /e:/จะสามารถบอกขนาดและปริมาณที่มากขึ้นได้ แต่ในทางกลับกัน คำวิเศษณ์ที่ประกอบด้วยสระกลาง /u/ /u:/ /o/ /o:/ /a/ /a:/ มักจะสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีขนาดใหญ่และเน้นปริมาณมาก คำวิเศษณ์ที่ประกอบด้วยสระหลัง /u/ /u:/ /o/ /o:/ /ɔ/ /ɔ:/ นั้นมักจะสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีลักษณะกลม และขนาดใหญ่ และใหญ่กว่าคำที่ประสมสระหน้าแต่ สระ /ɔ/ /ɔ:/ จะมักสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีขนาดกลมและเล็ก

A STUDY OF NON-ARBITRARY RELATIONS BETWEEN VOWEL SOUNDS AND
MEANING OF ADVERBS IN THE NONGKHAI DIALECT.

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education in Educational Linguistics
at Srinakharinwirot University

October 2010

Monsawan Saksing. (2010). *A Study of Non-Arbitrary Relations between Vowel Sounds and the Meaning of Adverbs in the Nongkhai Dialect*. Master's Project M.Ed. (Educational Linguistics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University
Project Adviser: Yanisa Buranachaitawee.

This study of non-arbitrary relation between vowel sounds and meaning of adverbs in the Nongkhai dialect aims to analyze the relationship between sounds and meanings using descriptive linguistic analysis. The researcher collected the data from her own field work in the area and from 4 local informants.

The results of the study showed that: there are non-arbitrary relation between vowel sounds and the meanings of adverbs in the Nongkhai dialect. Vowel sounds will enhance the characteristics of adverbial phrases used in the Nongkhai dialect. In terms of semantic-based collocations, adverbs indicate various meanings relating to size, quantity, shape, and manner. It was found that the adverbs with the front vowels /i//i:/ /e//e:/ and /ɛ//ɛ/ indicate small sizes and quantities, while /e//e:/ are used to identify larger sizes and quantities. Adverbs using the mid vowels /ʊ//ʊ:/ /ə//ə:/ and /a//a:/ express large sizes and quantities. The adverbs that contain the back vowels /u//u:/ /o//o:/ and /ɔ//ɔ:/ are express round shapes as well as big sizes and quantities, and are larger than adverbs with front vowels. The back vowels /ɔ//ɔ:/ are used to identify round shapes as well as small sizes and quantities.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการ
สอบได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำ
วิเศษณ์ ในภาษาไทยถิ่นหนองคายของ มลสวรรค์ ศักดิ์สิงห์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

อาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์สารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ญาณิสา บุรณะชัยทวี)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เรืองจรรยา)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร ปัญญาเมธิกุล)

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ญาณิสา บุรณะชัยทวี)

.....กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ดร.สุพัทธา ทองกัลยา)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
(รองศาสตราจารย์อัศรา บุญทิพย์)
วันที่.....เดือนตุลาคม พ.ศ.2553

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยลงได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก อาจารย์ ญาณิสสา บุรณะชัยทวี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. ศิริพร ปัญญาเมธิกุล อาจารย์ ดร.สุพัตรา ทองกล้า และอาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา เหนือสิ่งอื่นใดคือให้โอกาสและ กำลังใจในการทำงาน ขอขอบพระคุณ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนวทาง ในการจัดทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ด้วยความเมตตาเป็นห่วง และเอาใจใส่อย่างดีเยี่ยม จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ออกภาษาหลักทั้ง 4 ท่าน คือ คุณทองใบ เดชบุญ คุณเปียง ปัดถามัย คุณสมศรี คำพิลา คุณเทียน เทพนา ที่ได้อนุเคราะห์ด้วยความมีน้ำใจอันดีเยี่ยม จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ วิทยา ชัยคินี และคณะครูโรงเรียนบ้านโนนเสถียร ที่ได้ให้กำลังใจในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆตลอดมา

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโทภาษาศาสตรศึกษา ทุกคนที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจเป็นอย่างดีและผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจอย่างมาก ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามได้หมดในที่นี้ จึงขอขอบคุณท่านเหล่านี้เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ ปู่ทอง ย่าบัว คุณอาและครอบครัว ผู้เป็นกำลังใจที่ดียิ่ง ตลอดจนอาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ จนผู้วิจัยประสบความสำเร็จกับสิ่งที่คาดหวังสูงสุดในชีวิต

มลสวรรค์ ศักดิ์สิงห์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ อำเภopakคาค จัหวัดหนองคาย.....	6
ลักษณะของภาษา.....	8
คำวิเศษณ์.....	9
หน่วยเสียงภาษาไทยและภาษาไทยถิ่นอีสาน.....	12
การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมาย.....	19
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
การกำหนดกลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	23
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	26

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	61
ความมุ่งหมายของการวิจัยและการศึกษาค้นคว้า.....	61
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	62
อภิปรายผล.....	63
ข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม.....	68
ภาคผนวก.....	71
ภาคผนวก ก คำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย.....	72
ภาคผนวก ข รายละเอียดผู้บอกภาษา.....	76
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	79

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทย.....	13
2 แสดงหน่วยเสียงสระภาษาไทย.....	13
3 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทยถิ่นหนองคาย.....	15
4 แสดงหน่วยเสียงสระภาษาไทยถิ่นหนองคาย.....	16
5 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [kìn] กิน.....	26
6 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [tɛ̀:k] แดก.....	28
7 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [nəŋ] นิ่ง.....	29
8 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [nɔ̀:n] นอน.....	31
9 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [bìn] บิน.....	32
10 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [phat] พัด.....	34
11 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [jwɛ̀:n] ยืน.....	36
12 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [hǎi] ร้องไห้.....	37
13 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [liá] เลีย.....	38
14 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [lɛ̀:n] ริ่ง.....	40
15 สรุปความสัมพันธ์ของเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทย ถิ่นหนองคาย.....	41
16 เปรียบเทียบการบอกขนาด ปริมาณและความโค้งงอ ของเสียงสระในภาษาไทยถิ่น หนองคาย.....	43
17 การเปรียบเทียบการแสดงความหมายของกลุ่มสระหน้า.....	49
18 เปรียบเทียบการแสดงความหมายของกลุ่มสระกลาง.....	52
19 เปรียบเทียบการแสดงความหมายของกลุ่มสระหลัง	57
20 ภาพรวมการเปรียบเทียบคำและความหมายของสระจากข้อมูลภาษา.....	58
21 แสดงการบอกความหมายของเสียงสระ.....	59
22 แสดงการบอกปริมาณของเสียงสระ.....	60

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ศรีวิไล พลมณี (2545: 29-32) ได้กล่าวถึง การศึกษาภาษาของนักภาษาศาสตร์ที่ได้ค้นพบลักษณะพื้นฐานของภาษาว่า ภาษาคือเสียง (Language is Sound) ภาษาคือระบบ (Language is Systematic) ภาษามีความหมาย (Language is Meaningful) ภาษาเป็นความคิดสร้างสรรค์ (Language is Creative) ภาษาไม่เอกลักษณะ (Language are Unique) ภาษาเป็นระบบของความแตกต่าง (Language is System of Contrast) หรือภาษาเป็นเรื่องของความนิยมและตกลงใช้ร่วมกัน (Language is Conventional) และภาษาเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นใช้ (Language is Arbitrary) ลักษณะของภาษาพื้นฐานของภาษาอย่างหนึ่งที่น่าสนใจคือ ภาษาเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นใช้ ซึ่งหมายความว่า ในระบบการสื่อสารของมนุษย์ ภาษาเป็นเพียงสัญลักษณ์ที่สมมติขึ้นมาเพื่อใช้ในการสื่อสารเท่านั้น ความหมายทางภาษาจะไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบทางภาษา เราจึงไม่มีเหตุผลอธิบายได้ว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น และจากการที่นักภาษาศาสตร์ ศึกษาภาษาจากเสียงพูดอย่างเป็นระบบ ทำให้พบว่า ในบางภาษาเสียงบางเสียงมีลักษณะพิเศษสามารถอธิบายความหมายในลักษณะใดลักษณะหนึ่งได้

การที่เสียงในภาษาสามารถสื่อความหมายถึงความหมายใดความหมายหนึ่งจนกลายเป็น ปรากฏการณ์เฉพาะของสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายได้ในตัวเอง ในทางภาษาศาสตร์จะเรียกลักษณะเช่นนี้ว่า สัญลักษณ์ (Sound Symbolism) ซึ่งหมายถึง การที่คำสามารถเกิดความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมายได้ ดังที่ สุริยา รัตนกุล (2544: 131) ยกตัวอย่าง คำว่า เก เจ เข เย้ และ เป้ ต่างก็ให้ความหมายว่า “ไม่ตรง” มันไม่ใช่เป็นลักษณะธรรมชาติอันเป็นสากลของเสียง “เอ” ที่สื่อความหมายว่า “ไม่ตรง” และไม่มีเหตุผลอะไรที่ คำที่มีความหมายว่า “ไม่ตรง” จะต้องประกอบขึ้นจากเสียง “เอ” เห็นได้จากคำว่า straight ในภาษาอังกฤษซึ่งประกอบด้วยเสียง ei ก็แปลว่า “ตรง” การที่เสียง “เอ” พาดพิงถึงความหมายว่าไม่ตรงจึงเป็นปรากฏการณ์เฉพาะสัญลักษณ์ของสระ “เอ” ในวัฒนธรรมภาษาไทย และจากการศึกษาบทความและงานวิจัยสามารถแสดงให้เห็นว่าภาษาไทยมีลักษณะพิเศษดังกล่าวคือ เสียงพยัญชนะ เสียงสระ ในภาษาไทยมีความสัมพันธ์กับความหมายโดยมีรายละเอียดดังนี้

สำออง หิรัญบุรณะ (2522: 56-73) ได้นำเสนอไว้ในบทความเรื่อง “การเข้าถึงวรรณคดีด้วยวิธีทางสัตสาศาสตร์” จากบทความผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ความหมายของเสียงประจำเสียงสระและเสียงพยัญชนะในภาษาไทย มีความสัมพันธ์กับความหมายในภาษาไทยเช่น เสียงสระ สระ /e/ และ /e:/ จะบอกถึง ความไม่ตรง ความเอียง ความเบี้ยว เช่น เก เจ เต้ สระ /i/ และ /i:/ จะบอกถึง ความเล็ก เรียว แคบ เบา เช่น นิด กระจิดริด บีบ ลีบ เสียงพยัญชนะ /d/ จะ

บอกถึงความ เต้ง หรือตึงตูด เช่น ตืดติ้น กระโดด สะดุ้ง โด่ง /n/จะบอกถึงความ นุ่มนวล อ่อนละมุน สงบ เช่น นุ่ม นิ่ง เนียน อ่อนน้อม เป็นต้น

กฤษฎา สมบัติ (2553: 184-217) ได้ศึกษาเรื่อง คำแสดงภาพลักษณ์ในภาษาไทยถิ่นอำเภอมะแม่ม จังหวัดเชียงใหม่ พบความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำแสดงภาพลักษณ์ ดังนี้ คำแสดงภาพลักษณ์ที่ประกอบด้วยสระหน้า มักจะสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีขนาดเล็กหรือมีปริมาณน้อยมาก คำแสดงภาพลักษณ์ที่ประกอบด้วยสระกลาง มักจะสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีลักษณะใหญ่ และเน้นปริมาณมาก คำแสดงภาพลักษณ์ที่ประกอบด้วยสระหลัง นั้นมักจะสื่อความหมายถึงสิ่งที่ลักษณะกลมมน ปริมาณน้อย ขนาดเล็ก แต่ใหญ่กว่าคำแสดงภาพลักษณ์ที่ประกอบด้วยสระหน้า ส่วนคำแสดงภาพลักษณ์ที่ประสมด้วยสระประสมนั้นไม่สามารถเจาะจงความหมายลักษณะใดลักษณะหนึ่งได้อย่างชัดเจน

วาสนา สุดตาสอน (2531: 135) ได้กล่าวไว้ในการศึกษา ภาษาลาวถิ่นภูเวียงในจังหวัดขอนแก่น โดยพบคำที่แสดงความสัมพันธ์กับความหมาย เช่น

[kòːŋʔɛʔŋéʔ]	กองที่มีขนาดเล็กมีลักษณะไม่พูนขึ้น
[kòːŋʔwʔŋóʔ]	กองที่เป็นหย่อมพูนขึ้นแต่มีขนาดเล็ก
[kòːŋʔaʔŋáʔ]	กองเป็นบริเวณกว้างหรือมีจำนวนมาก

วาสนา สุดตาสอน สรุปว่าสระ /ɛ/ มีความหมายสัมพันธ์กับขนาดเล็กที่สุด สระ/o/ มีความหมายสัมพันธ์กับขนาดเล็ก สระ /a/ มีความหมายสัมพันธ์กับขนาดใหญ่

จากงานวิจัยหรือกรณีศึกษาภาษาในแต่ละถิ่นที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นความขัดแย้งกับคำกล่าวที่ว่า “ภาษาเป็นเพียงสิ่งสมมติ จึงไม่มีความสัมพันธ์กับความหมาย แต่งานวิจัยต่างๆพบว่าภาษามีความสัมพันธ์กันระหว่างเสียงกับความหมายของคำ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาษาไทยถิ่นในประเทศไทยว่าภาษาไทยมีลักษณะดังกล่าวอยู่ในภาษาถิ่นหรือไม่ โดยผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาภาษาไทยถิ่นหนองคาย อำเภอปากคาด เนื่องจากผู้วิจัยสังเกตพบว่า ภาษาไทยถิ่นหนองคายที่เป็นคำวิเศษณ์ เสียงหลายเสียงน่าจะมี ความสัมพันธ์กับความหมาย เช่น

สูง [suːŋ]	[kəŋdəŋ]	สูงตรงไปร้ง
	[koːdoː]	สูงยาวโค้ง
	[ʔoːtloːt]	สูงเรียวยาวปลายกุด
	[ʔuːtluːt]	ขนาดใหญ่สูงหนาวยาวปลายกุด
	[ʔaːtlaːt]	สูงยาวสม่ำเสมอสวยงามมาก
สั้น [sàn]	[kítlít]	ขนาดเล็กสั้นและกุด
	[kótlót]	ขนาดเล็กกลมสั้นและกุด
	[kòtlòt]	ขนาดใหญ่มากสั้นกุดกลม

สั้น [sàn]	[kùtlùt]	ขนาดใหญ่สั้นๆทุกกลม
	[khò:lo:]	ขนาดเล็กสั้น และกลม
	[kho:lo:]	ขนาดใหญ่มากสั้นและกลม
เตี้ย [tiâ]	[khôm1óm]	ตัวขนาดเล็กเตี้ยค่อม
	[?ó?pó?	ตัวขนาดเล็กเตี้ยกลม
	[?é?pé?	ขนาดตัวเล็กเตี้ยมากออกข้าง
	[?âwpâw]	ตัวเตี้ยกลมและพองลม
รู [hu:]	[cínpiŋ]	รูขนาดเล็กกลมอย่างเข้มแข็ง

จากข้อมูลนี้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมายของคำ
วิเศษณ์ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย โดยจะศึกษาในเรื่องของคำวิเศษณ์ที่ขยายคำกริยาโดยเฉพาะ
เช่น

กิน [kìn]	[nápnap]	กินคำเล็กปากกว้าง
	[népnép]	กินคำเล็กเคี้ยวเร็วปากแคบลง
ดั้น [dìn]	[déwdéw]	ตัวขนาดเล็กดั้นกระแฉ่วกระแฉ่ว
	[da:wda:w]	ตัวขนาดใหญ่ดั้นไม่หยุด
กรน [kón]	[ko:kko:k]	กรนเสียงเบา
	[ko:kko:k]	กรนเสียงดัง

จากตัวอย่างข้างต้นได้แสดงให้เห็นว่า คำวิเศษณ์ขยายกริยาที่แทรกอยู่ในภาษาไทยถิ่น
หนองคายแสดงลักษณะเด่นของสัญลักษณ์ที่สามารถสื่อความหมายได้ด้วยเสียงของมันเอง
นักภาษาศาสตร์จึงควรหันมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญ เพราะคำที่มีเสียงบางเสียงมีลักษณะ
พิเศษที่สื่อความหมายได้ด้วยตัวของมันเอง และไม่ใช่เฉพาะคำที่เลียนเสียงธรรมชาติเท่านั้นที่
สามารถสื่อความได้ ซึ่งลักษณะเช่นนี้อาจเป็นสิ่งที่แปลกที่ไม่พบในภาษาอื่นหรือในภาษาถิ่นที่
แตกต่างกัน อีกทั้งการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำและความหมายของคำ จะช่วยให้เกิด
ประสิทธิผลในการสื่อสารทั้งผู้ที่ใช้ภาษาไทยถิ่นหนองคายและผู้ที่ใช้ภาษาที่แตกต่างออกไป
นอกจากนี้ผู้วิจัยยังไม่พบผู้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของเสียงสระกับคำวิเศษณ์ขยายกริยาใน
ภาษาไทยถิ่นหนองคายเลย ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของเสียง
สระกับคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย และหวังว่าองค์ความรู้ที่ได้จะเป็นประโยชน์
ต่อการศึกษาความหมาย(Semantics) และยังจะก่อประโยชน์แก่บุคคลต่างถิ่นที่เข้ามาทำงานมา
เรียนหรือมาประกอบกิจการต่างๆในจังหวัดหนองคาย สามารถที่จะเข้าใจภาษาไทยถิ่นหนองคายได้
ง่ายและสื่อความหมายดียิ่งขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารกับคนในท้องถิ่น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระและความหมายของคำวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระและความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจความหมายและใช้ภาษาไทยถิ่นหนองคายได้ดียิ่งขึ้นเพราะในภาษาไทยถิ่นหนองคายมีลักษณะพิเศษคือ เสียงสระมีความสัมพันธ์กับความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาภาษาไทยถิ่นหนองคายที่พูดในอำเภอปากคาด โดยศึกษาจากคำวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่ขยายกริยา ที่ประชาชนอำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน ซึ่งเลือกศึกษาจากผู้ออกภาษาใน 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองยอง ตำบลนาตง มีผู้ออกภาษาทั้งสิ้น จำนวน 4 คน และศึกษาตามขอบเขตดังนี้

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระและความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย ที่ใช้ในอำเภอปากคาด จังหวัดหนองคายเท่านั้น
2. ผู้วิจัยไม่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเสียงพยัญชนะและเสียงวรรณยุกต์กับความหมาย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คำวิเศษณ์ คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายคำกริยาที่ใช้ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย เพื่อให้ได้ความชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ภาษาไทยถิ่นหนองคาย คือ ภาษาไทยถิ่นหนองคายที่ใช้สื่อสารกันในพื้นที่อำเภอปากคาดจังหวัดหนองคาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นหลักในการวิจัยที่ให้ความรู้พื้นฐานและเอกสารที่ใช้เป็นหลักในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำวิเศษณ์ ลักษณะของภาษา และ สัทสัญลักษณ์ (Sound Symbolism)

2. การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยการบันทึกเสียงผู้ออกภาษาโดยมีวิธีการดำเนินการคัดเลือกผู้ออกภาษาดังนี้

2.1 การคัดเลือกผู้บอกภาษา จากตัวแปรดังต่อไปนี้

- 1) เป็นชาวอำเภอปากคาดจังหวัดหนองคายและใช้ภาษาไทยถิ่นหนองคายในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน
- 2) มีอวัยวะในการออกเสียงครบถ้วนปกติ
- 3) อายุ 60 ปีขึ้นไป
- 4) เพศ คัดเลือกผู้บอกภาษาทั้งเพศชายและเพศหญิง ตำบลละ 2 คน จำนวน 2 ตำบล คือตำบลหนองยองและตำบลนาแดง รวมทั้งหมด จำนวน 4 คน
- 5) คัดเลือกผู้บอกภาษาที่มีอาชีพที่ได้ติดต่อกับคนถิ่นอื่นน้อยที่สุด เพราะจะทำให้สามารถคงเอกลักษณ์ทางภาษาในแต่ละถิ่นได้ดีที่สุด
- 6) การศึกษา คัดเลือกผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากมีโอกาสได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่นน้อย
- 7) มีความเต็มใจในการให้ข้อมูลทางภาษา

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ใน เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย

2.3 สรุปผลและนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ อำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย
- 2. ลักษณะของภาษา
- 3. คำวิเศษณ์
- 4. หน่วยเสียงภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นหนองคาย
- 5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมาย

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอปากคาดจังหวัดหนองคาย

อำเภอปากคาด เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดหนองคายอำเภอปากคาดมีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับแขวงบอลิคำไซ (สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว)
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอบึงกาฬและอำเภอโซ่พิสัย
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอโซ่พิสัย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอรัตนาวปี และแขวงบอลิคำไซ (สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว)

อำเภอปากคาดแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 6 ตำบล 64 หมู่บ้าน ได้แก่

- 1. ปากคาด
- 2. หนองยอง
- 3. นาแก้ง
- 4. โนนศิลา
- 5. สมสนุก
- 6. นาดง

ท้องที่อำเภอปากคาดประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 7 แห่ง ได้แก่

- 1. เทศบาลตำบลปากคาด ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลปากคาดและบางส่วนของ ตำบลโนนศิลา
- 2. องค์การบริหารส่วนตำบลปากคาด ครอบคลุมพื้นที่ตำบลปากคาด (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลปากคาด)
- 3. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองยอง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองยองทั้งตำบล
- 4. องค์การบริหารส่วนตำบลนาแก้ง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนาแก้งทั้งตำบล

5. องค์การบริหารส่วนตำบลโนนศิลา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโนนศิลา (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลปากคาด)

6. องค์การบริหารส่วนตำบลสมสนุก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสมสนุกทั้งตำบล

7. องค์การบริหารส่วนตำบลนาแดง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนาแดงทั้งตำบล

ในแต่ละท้องที่ก็จะใช้ภาษาไทยถิ่นหนองคายซึ่งอาจจะมีเหมือนหรือแตกต่างกันบ้างในเรื่องของการเลือกใช้คำและการออกเสียง ภาษาไทยถิ่นหนองคายจึงเป็นภาษาถิ่นที่น่าสนใจศึกษา เพราะเป็นอีกหนึ่งภาษาไทยถิ่นย่อยของภาษาอีสาน ดังที่ บราวน์ (Brown. 1985: 144,181) ได้แสดงวิวัฒนาการของภาษาถิ่นย่อยภาคอีสาน ในงานวิจัยเรื่อง From Ancient Thai to Modern Dialects ว่าภาษาไทยถิ่นย่อยในกลุ่มภาษาอีสาน มีวิวัฒนาการมาจากภาษาล้านช้าง และแตกตัวเป็นภาษาถิ่นต่าง ๆ ในช่วงเวลาที่ต่างกันดังนี้ภาษาในกลุ่มล้านช้าง บราวน์ได้แบ่งออกเป็น 3 สายคือ

1) สายหลวงพระบาง บราวน์ได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มย่อยคือ

1.1 ภาษาหลวงพระบาง

1.2 ภาษาแก่นท้าว

1.3 ภาษาด่านซ้าย

1.4 ภาษาเลย

2) สายเวียงจันทน์แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มย่อยคือ

2.1) ภาษาเวียงจันทน์ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

2.1.1) ภาษาทุรคม

2.1.2) ภาษาเวียงจันทน์

2.1.3) ภาษาหล่มสัก

2.1.4) ภาษาคอนสวรรค์

2.1.5) ภาษาชัยภูมิ

2.2) ภาษาหนองคาย

2.3) ภาษาลาวแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อยคือ

2.3.1) กลุ่มภาษาร้อยเอ็ด ราชบุรี วาปีปทุม โนนเพชร

2.3.2) กลุ่มภาษาอุบล แบ่งย่อยได้ 5 ภาษา

2.3.2.1) ภาษาอุบล ม่วงสามสิบ ยโสธร คำเขื่อนแก้ว ปากเซ สหัส ขัน

และปจันตคาม

2.3.2.2) ภาษาบัวใหญ่

2.3.2.3) ภาษาขอนแก่น

2.3.2.4) ภาษาอุดร

2.3.2.5) ภาษาพนมไพร

2.3.3) กลุ่มภาษาศรีสะเกษ-สุรินทร์ แบ่งย่อยออกเป็นสองกลุ่มย่อยคือ

2.3.3.1) ภาษาศรีสะเกษ

2.3.3.2) ภาษาท่าตูม

3.) สายสกุลนคร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อยคือ

3.1) ภาษาย้อย

3.2) ภาษาโคราช

2. ลักษณะของภาษา

วิลเลียม โอเกรดี และจอห์น อาร์ชีบัลด์ (O'Grady William; & Archibald John. 2004: 512-514) ได้อธิบายถึงคุณลักษณะของการสื่อสาร ระหว่างภาษามนุษย์กับการสื่อสารของสัตว์ โดยแยกได้ 13 คุณลักษณะ และพบว่าภาษามนุษย์มีลักษณะพิเศษหลายอย่างในการสื่อสารที่ระบบการสื่อสารของสัตว์ไม่มีคือ

- 1) ผู้ใช้ภาษาสามารถเปลี่ยนกันเป็นได้ทั้งผู้รับสาร ผู้ส่งสาร(Interchangeability)
- 2) ผู้ใช้ภาษาสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับหรือทวนได้(Feedback)
- 3) ใช้สัญลักษณ์พิเศษหรือถ้อยคำในการสื่อสาร(Specialization)
- 4) มีความหมายแน่นอนระหว่างสัญญาณกับสาร (Semanticity)
- 5) ความหมายไม่เกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์เพราะคิดขึ้น (Arbitrary)
- 6) สามารถแยกเป็นองค์ประกอบย่อยได้เช่นหน่วยเสียง (Discreteness)
- 7) สามารถสื่อสารข้ามกาลเวลาหรือสถานที่ได้ (Displacement)
- 8) สร้างสรรค์เพราะแม้จะมีภาษาจำกัดแต่สามารถนำมาพูดใหม่ได้ไม่หมด

(Productivity)

- 9) สามารถเปลี่ยนรูปแบบและโครงสร้างได้ (Duality of Patterning)
- 10) สามารถสอนและถ่ายทอดถึงกันได้ (Tradition)
- 11) ผู้ใช้ภาษาสามารถใช้ระบบหรือภาษาหลบเลี่ยงหรือโกหกได้ (Prevarication)
- 12) ผู้ใช้สามารถเรียนรู้ภาษาที่แตกต่างหลากหลาย (Learnability)
- 13) ผู้ใช้ที่รู้ระบบภาษาย่อมสื่อสารภาษานั้นๆได้(Refleciveness)

วิกตอเรีย ฟรอมคิน โรเบิร์ต รอดแมน และ นิน่า ไฮม์ (Victoria Fromkin; Robert Rodman; & Nina Hyams. 2007: 5-8) ได้กล่าวถึง ลักษณะของระบบการสื่อสารที่มีความสัมพันธ์ที่อธิบายเหตุผลไม่ได้ระหว่างรูป(Form) และความหมาย (Meaning) ภาษาไม่ใช่มีเพียงเสียงพูดแต่เสียงพูดเหล่านั้นยังสื่อความหมายได้ด้วย ต่างภาษากันก็ต่างรูปแบบกันในการสื่อสาร คือความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับความหมายเป็น สิ่งสมมติ (Arbitrary) คือไม่มีเหตุผลอธิบายได้ว่าทำไมเห็นสิ่งนี้แล้วต้องเรียกแบบนี้ ซึ่งในทางภาษาเรียกว่า สัทสัญลักษณ์ (Sound Symbolism) คือ การที่คำ สามารถเกิดความสัมพันธ์กับความหมายได้ เช่น ภาษาที่เลียนเสียงธรรมชาติ (Onomatopoeic)

จอร์จ ยูเล (George Yule. 2003: 21) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของภาษาไว้ว่า ภาษาเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นใช้ (Arbitrary) คือ ความหมายทางภาษาไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบทางภาษาในระบบการสื่อสารของมนุษย์เป็นเพียงสัญลักษณ์ที่ใช้ในการสื่อสาร แต่ก็มีบางคำในบางภาษาที่มีคุณสมบัติพิเศษคือสามารถสื่อความหมายได้ รูปแบบทางภาษามีความสัมพันธ์กับความหมาย แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการเลียนเสียงธรรมชาติมากกว่า

วิลเลียม แม็คเกรเกอร์ (William McGregor. 2009: 11) ได้กล่าวถึง ตามที่ ชาร์ล ฮอคเก็ตต์ (Charles Hockett. 1960: 88-96) ได้ศึกษาเรื่องระบบการสื่อสารของคนกับสัตว์ที่แตกต่างกันไว้ 13 คุณลักษณะ และได้กล่าวถึง ภาษาเป็นสิ่งที่สมมุติหรือสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นใช้ (Arbitrary) ไว้ว่า เป็นความสัมพันธ์ระหว่าง คำกับสัญลักษณ์ ที่ไม่มีความสัมพันธ์กันเพราะจริงๆแล้ว เป็นเพียงแค่สัญลักษณ์ที่ใช้สื่อแทนความหมายเท่านั้นและในโลกการสื่อสารของสัตว์ก็เช่นกัน เช่นการเดินของผึ้งที่แค่บ่งบอกทิศทางของแหล่งอาหาร เท่านั้นว่ามี 8 รูปแบบ ไม่ได้มีความหมายอื่นใดนอกจากนั้น

จะเห็นได้ว่าจากแนวคิดเรื่องลักษณะของภาษาข้างต้น นักวิชาการต่างเห็นว่ารูปแบบทางภาษาแทบจะไม่มีความสัมพันธ์กับความหมายเป็นเพียงสัญลักษณ์ที่ใช้สื่อความเท่านั้น อย่างไรก็ตามภาษาบางภาษาก็ไม่เป็นตามที่ได้กล่าวมาแล้วคือ ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย มีคำวิเศษณ์ขยายกริยาที่สามารถสื่อความหมายได้จากเสียงสระกล่าวคือเสียงสระมีความสัมพันธ์กันกับความหมายซึ่งผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในหัวข้อดังกล่าวต่อไป

3. คำวิเศษณ์

นพดล จันทรพิชญ์ (2531: 31) ได้กล่าวเกี่ยวกับคำวิเศษณ์ในหนังสือการใช้ภาษาไทยว่า คำวิเศษณ์ คือ คำจำพวกที่ประกอบกับคำอื่น เพื่อให้ได้ความชัดเจนยิ่งขึ้น

สุวิทย์ หิรัญยกานนท์ (ม.ป.ป.: 10-11) ได้อธิบายเกี่ยวกับคำวิเศษณ์ไว้ว่า คำวิเศษณ์คือคำที่แสดงความหมายลักษณะต่างๆ เช่น ขนาด สันฐาน รูปทรง คุณภาพ นอกจากนี้ยังบอกเวลา บอกสถานที่ ปริมาณ จำนวน ฯลฯ คำวิเศษณ์มักจะใช้เพื่อเพิ่มเติมความหมายของคำอื่น หรือทำหน้าที่เป็นคำขยาย ซึ่งคำวิเศษณ์นี้สามารถนำไปขยายคำได้หลายชนิด

ทวีศักดิ์ ญาณประทีป (ม.ป.ป.: 77) ได้ให้คำจำกัดความคำวิเศษณ์ว่า คือคำที่ใช้ขยายคำอื่นเพื่อให้ได้ความหมายของคำนั้นชัดเจนยิ่งขึ้น คำวิเศษณ์อาจขยายคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์ด้วยกันก็ได้

จากคำจำกัดความที่กล่าวมานี้พอจะสรุปได้ว่า คำวิเศษณ์คือคำที่ใช้ประกอบหรือขยายคำอื่นให้มีความหมายเพิ่มมากขึ้นหรือชัดเจนยิ่งขึ้น คำวิเศษณ์ อาจขยายคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์ด้วยกัน ซึ่งกำชัย ทองหล่อ (2547: 269-276) ได้ยกตัวอย่างไว้ดังนี้

- 1. ประกอบคำนาม
 - 1.1 คนอ้วนเป็นเพื่อนกับคนผอม
 - 1.2 โตทะลุทะลุทะลุทะลุ
 - 1.3 คนดีมีวาจาไพเราะ
- 2. ประกอบคำสรรพนาม
 - 2.1 ท่านทั้งหลายอยากดูใครบ้าง
 - 2.2 เขาทั้งหมดจะมาหาเราทั้งสองวันนี้
 - 2.3 เขาจะมีอะไรที่มากน้อย
- 3. ประกอบคำกริยา
 - 3.1 เขาพูดเพราะ
 - 3.2 ม้าวิ่งเร็ว
 - 3.3 ผมมีปากกาด้ามเดียว ขอรับ
- 4. ประกอบคำวิเศษณ์
 - 4.1 เขากินอาหารจุมาก
 - 4.2 คนอ้วนดีดีดีดี

สายใจ ลีลาน้อย (2553) ได้อธิบายเกี่ยวกับคำวิเศษณ์ไว้ว่า คำวิเศษณ์ในภาษาไทยและคำวิเศษณ์(Adverb) ในภาษาอังกฤษแตกต่างกัน กล่าวคือคำวิเศษณ์ในภาษาไทย ทำหน้าที่ขยายความให้ชัดเจนสมบูรณ์ขึ้นหรือทำให้มีเนื้อความแปลกออกไป แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ คำวิเศษณ์ขยายคำนาม หรือคำคุณศัพท์ และคำวิเศษณ์ขยายคำกริยา หรือกริยาวิเศษณ์ (นววรรณ พันธุเมธา. 2520: 41; บรรจบ พันธุเมธา. 2541: 129; พระยาอุปกิตศิลปสาร. 2511: 87; และสมชาย ลำดวน (2526: 117) ส่วนคำวิเศษณ์ในภาษาอังกฤษที่เรียกว่า Adverb เป็นคำชนิดหนึ่งมีหน้าที่ขยายกริยา คำคุณศัพท์ คำวิเศษณ์ ประโยค คำสรรพนาม บุพบทวลีและจำนวนนับ (สำราญ คำยิ่ง. 2538: 136) คำวิเศษณ์ คือคำวิเศษณ์ขยายคำกริยา

งานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัย ให้คำจำกัดความของคำวิเศษณ์ ว่า “คำวิเศษณ์ คือคำวิเศษณ์ขยายคำกริยา” ตามคำจำกัดความของ สำราญ คำยิ่ง

บรรพต เปรมชู (2522) ได้รวบรวมคำวิเศษณ์ที่แสดงภาพลักษณ์ไว้อย่างหลากหลาย ในภาษาอีสาน เช่น

¹ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ มีทั้งหมด 6 หน่วยเสียงดังนี้		
ต่ำ-ขึ้น	หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่	/1/
ต่ำ-ตก	หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่	/2/
กลาง-ระดับ	หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่	/3/
สูง-ขึ้น-ตก	หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่	/4/
สูง-ระดับ	หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่	/5/
สูง-ตก	หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่	/6/

- 1) คำวิเศษณ์บอกลักษณะการเดิน เช่น

[kon ₅ ko ₅ ʔ ₅] ¹	เป็นการเดินของคนหลังโก่งใช้สำหรับขนาดใหญ่
[kon ₅ ko ₅ ʔ ₅]	เป็นการเดินของคนหลังโก่งใช้สำหรับขนาดเล็ก
[koy ₅ koy ₅]	เป็นลักษณะของการเดินช้า เน้นน้ำหนักของคนตัวเล็ก
- 2) คำวิเศษณ์บอกอาการของการวิ่ง เช่น

[kon ₅ ton ₅]	เป็นการวิ่งที่ไม่ได้ใส่เสื้อผ้าอาภรณ์ ไม่มีอะไรปกปิด
[don ₅ don ₅]	วิ่งยกขาสูงพร้อมติดขาออก ตัวเล็ก ขาสั้น
[don ₅ don ₅]	วิ่งยกขาสูงพร้อมติดขาออก ตัวใหญ่ ขายาว
- 3) คำวิเศษณ์ประกอบการนั่ง เช่น

[ko ₅ ʔ ₅ so ₅ ʔ ₅]	บอกอาการนั่งยองๆห่อตัว ทำทางซอมซ่อไม่ผึ่งผาย ใช้กับขนาดเล็ก
[ko ₅ ʔ ₅ so ₅ ʔ ₅]	บอกอาการนั่งยองๆห่อตัว ทำทางซอมซ่อไม่ผึ่งผาย ใช้กับขนาดใหญ่
- 4) คำวิเศษณ์ประกอบการนอน เช่น

[peŋ ₅ ŋeŋ ₅]	ตัวเล็กนอนตะแคง
[poŋ ₅ ŋoŋ ₅]	ตัวเล็กนอนตะแคงตัวคู่
- 5) คำวิเศษณ์บอกขนาด เช่น

[kom ₅]	สั้น
[kho ₅ t ₅ lo ₅ t ₅]	ยาว ใหญ่
[kho ₅ t ₅ lo ₅ t ₅]	ยาว เล็ก
- 6) คำวิเศษณ์บอกกลิ่น เช่น

[khiw]	ขิว คือ กลิ่นเหม็น (เหม็นเขียวในภาษาไทย)
[ʔo ₅]	โอ้ คือ กลิ่นเหม็นเปรี้ยว
- 7) คำวิเศษณ์ บอกอาการ เช่น

[ŋa ₅ p ₅ ŋa ₅ p ₅]	บอกอาการที่อ้าปากแล้วหุบเข้าซ้ำๆ
	บอกอาการของคนเหนื่อยหอบ
- 8) คำวิเศษณ์บอกเสียง เช่น

[kua ₅ t ₅ kua ₅ t ₅]	เสียงกัดฟันสำหรับตัวใหญ่
[ko ₅ t ₅ ko ₅ t ₅]	เสียงกัดฟันสำหรับตัวเล็ก

อุดม พรประเสริฐ (2523) ได้ศึกษา คำวิเศษณ์สองพยางค์ในภาษาอีสาน (อุบลราชธานี) และได้แบ่งประเภทของ คำวิเศษณ์ในด้านความหมาย ได้ถึง 10 ประเภท คือ

- 1) ประเภทสื่อความหมายบอกอาการ เช่น
[dek₃le:nkin₆tin₆] เด็กวิ่งปร้อ
- 2) ประเภทสื่อความหมายบอกลักษณะรูปร่าง เช่น
[na:ŋa:m₄pin₆win₆] หน้าสวยจิ้มลิ้ม
- 3) ประเภทสื่อความหมายบอกรส เช่น
[nam₃ke:ŋ₄ca:ŋ₄cew₆lew₆] น้ำแกงจืดชืด
- 4) ประเภทสื่อความหมายบอกกลิ่น เช่น
[swa₂phay₃ni:men₃ŋe:t₂ŋe:t₂] เสือใครนี่เหม็นตึ๋
- 5) ประเภทสื่อความหมายบอกเสียง เช่น
[lom₄phat₄wi:wi:4] ลมพัดหวิว
- 6) ประเภทสื่อความหมาย บอกแสงสี เช่น
[to:dam₄khi:li:2] ตัวดำมืดหมึ
- 7) ประเภทสื่อความหมายบอกสัณฐาน เช่น
[ta:mon₄min₆kin₆] ตากลมดิก
- 8) ประเภทสื่อความหมายบอกขนาด เช่น
[sin₂san₂kit₄dit₄] ผ้าถุงสั้นจู้
- 9) ประเภทสื่อความหมายบอกความแน่นอน เช่น
[me:n₄khak₆khak₆] ใช่แน่ๆ
- 10) ประเภทสื่อความหมายบอกปริมาณ เช่น
[na:m₃hon₂hoy₄khuy₁ʔoʔ₆coʔ₆] น้ำขังรอยควายนิดหน่อย

4. ระบบเสียงในภาษาไทยและภาษาไทยถิ่นหนองคาย

4.1 ระบบเสียงในภาษาไทย

เทียนมณี บุญจุน (2548) อธิบายเรื่องระบบเสียงในภาษาไทยว่าประกอบด้วย หน่วยเสียงสำคัญๆ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่และสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ซึ่งหน่วยเสียงเหล่านี้ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งจะใช้ในการเขียนสัทอักษร ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทย

PLACE OF ARTICULATION MANNER OF ARTICULATION		BILABIAL	LABIO - DENTAL	APICO-ALVEOLAR	LAMENAL-PREPALATAL	FRONTO-PALATAL	DORSO-VELAR	LABIO VELAR	GLOTTAL
STOPS	voiceless aspirated	p ^h		t ^h			k ^h		ʔ
	voiceless unaspirated	p		t			k		
	voiced	b		d					
FRICATIVES	voiceless		f	s					h
AFFRICATES	voiceless aspirated				c ^h				
	voiceless unaspirated				c				
NASALS	voiced	m		n			ŋ		
LATERAL	voiced			l					
APPROXIMANTS	voiced					j ²		w	
TRILL	voiced			r					

ที่มา: เทียนมณี บุญจุน. (2548). สัทศาสตร์: ระบบเสียงภาษาอังกฤษและภาษาไทย.

ตาราง 2 แสดงหน่วยเสียงสระภาษาไทย

	FRONT		CENTRAL		BACK	
	Unrounded	Rounded	Unrounded	Rounded	Unrounded	Rounded
Close HIGH Half-close	i i: ɪ				ɯ ɯ: ʊ	u u: ʊ
MID Half-open	e e: ɛ				ə ə: ³ ɐ	o o: ɔ
LOW open	ɛ ɛ: ⁴ æ		a a: ʌ			ɔ ɔ: ɑ

² บางครั้ง ใช้ /y/ แต่ในงานวิจัยเล่มนี้ผู้วิจัยใช้ /j/ ตามสัทอักษรสากล
³ เทียนมณี บุญจุน ใช้ /ɤ//ɤ:/ แต่ในงานวิจัยเล่มนี้ผู้วิจัยใช้ /ə//ə:/
⁴ เทียนมณี บุญจุน ใช้ /œ//œ:/ แต่ในงานวิจัยเล่มนี้ผู้วิจัยใช้ /ɛ//ɛ:/

ที่มา เทียนมณี บุญจุน (2548) ลักษณนาม: ระบบเสียงภาษาอังกฤษและภาษาไทย
ระบบเสียงในภาษาไทย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1) มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 21 เสียง /p t c k ʔ ph th kh ch b d m n r ŋ f s h l w j/

2) มีหน่วยเสียงสระ มี 3 ชนิด คือสระเดี่ยว สระประสม สระเกิน รวมทั้งสิ้น 18 เสียง ได้แก่

/i/	สระสั้น หน้า	สูง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/i:/	สระยาว หน้า	สูง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/e/	สระสั้น หน้า	กลาง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/e:/	สระยาว หน้า	กลาง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/ɛ/	สระสั้น หน้า	ต่ำ	ริมฝีปากไม่ห่อ
/ɛ:/	สระยาว หน้า	ต่ำ	ริมฝีปากไม่ห่อ
/ɯ/	สระสั้น กลาง	สูง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/ɯ:/	สระยาว กลาง	สูง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/ə/	สระสั้น กลาง	กลาง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/ə:/	สระยาว กลาง	กลาง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/a/	สระสั้น กลาง	ต่ำ	ริมฝีปากไม่ห่อ
/a:/	สระยาว กลาง	ต่ำ	ริมฝีปากไม่ห่อ
/u/	สระสั้น หลัง	สูง	ริมฝีปากห่อ
/u:/	สระยาว หลัง	สูง	ริมฝีปากห่อ
/o/	สระสั้น หลัง	กลาง	ริมฝีปากห่อ
/o:/	สระยาว หลัง	กลาง	ริมฝีปากห่อ
/ɔ/	สระสั้น หลัง	ต่ำ	ริมฝีปากห่อ
/ɔ:/	สระยาว หลัง	ต่ำ	ริมฝีปากห่อ

สระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่

/ia/	สระหน้า	สูง	เลื่อนลง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/wa/	สระกลาง	สูง	เลื่อนลง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/ua/	สระหลัง	สูง	เลื่อนลง	ริมฝีปากไม่ห่อ

3) มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ จำแนกได้ 5 เสียง

มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง

3.1) เสียงสามัญ (Mid Tone) โดยใช้ตัวอักษรสากลแทนเสียง คือ

/ / ไม่ต้องใส่สัญลักษณ์สากล

3.2) เสียงเอก (Low Tone) โดยใช้สัญลักษณ์สากลแทนเสียง คือ / ˊ /

3.3) เสียงโท (Falling Tone) โดยใช้สัญลักษณ์สากลแทนเสียง คือ / ˋ /

3.4) เสียงตรี (High Tone) โดยใช้สัญลักษณ์สากลแทนเสียง คือ / ˊˊ /

3.5) เสียงจัตวา (Rising Tone) โดยใช้สัญลักษณ์สากลแทนเสียง คือ / ˊˋ /

4.2 ระบบเสียงภาษาไทยถิ่นหนองคาย

ระบบเสียงภาษาไทยถิ่นหนองคายยังไม่มีการศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยได้รับโดยเทียบเคียงกับระบบเสียงของภาษาไทยถิ่นอีสาน(ยโสธร)ของ สุริยา ทองคำ (2550:5-7) และเรียบเรียงสรุปเป็นระบบของภาษาไทยถิ่นหนองคายได้ดังนี้

ตาราง 3 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทยถิ่นหนองคาย

PLACE OF ARTICULATION								
MANNER OF ARTICULATION		BILABIAL	LABIO - DENTAL	APICO-ALVEOLAR	LAMENAL-PREPALATAL	FRONTO-PALATAL	DORSO-VELAR	LABIO VELAR
								GLOTTAL
STOPS	voiceless aspirated	p ^h		t ^h			k ^h	
	voiceless unaspirated	p		t			k	ʔ
	voiced	b		d				
FRICATIVES	voiceless		f	s				h
AFFRICATES	voiceless aspirated							
	voiceless unaspirated				c			
NASALS	voiced	m		n		ɲ	ŋ	ɰ
LATERAL	voiced			l				
APPROXIMANTS	voiced					j		w

ตาราง 4 แสดงหน่วยเสียงสระภาษาไทยถิ่นหนองคาย

	FRONT		CENTRAL		BACK	
	Unrounded	Rounded	Unrounded	Rounded	Unrounded	Rounded
Close HIGH Half-close	i i:				ɯ ɯ:	u u:
MID Half-open	e e:				ə ə:	o o:
LOW open	ɛ ɛ:		a a:			ɔ ɔ:

1) มีหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยถิ่นหนองคาย 21 หน่วยเสียง คือ /p t c k ʔ ph th kh b d m n ɲ ŋ f s h ʎ l w j/

หน่วยเสียงพยัญชนะทั้งหมด 21 หน่วยเสียง ดังนี้

- /p/ ระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ริมฝีปาก
- /ph/ ระเบิด ไม่ก้อง มีลม ริมฝีปาก
- /b/ ระเบิด ก้อง ริมฝีปาก
- /t/ ระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ปุ่มเหงือก
- /th/ ระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ปุ่มเหงือก
- /d/ ระเบิด ไม่ก้อง มีลม ปุ่มเหงือก
- /c/ ระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานแข็ง
- /k/ ระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานอ่อน
- /kh/ ระเบิด ไม่ก้อง มีลม เพดานอ่อน
- /ʔ/ ระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เส้นเสียง
- /m/ นาสิก ก้อง ริมฝีปาก
- /n/ นาสิก ก้อง ปุ่มเหงือก
- /ɲ/ นาสิก ก้อง เพดานแข็ง
- /ŋ/ นาสิก ก้อง เพดานอ่อน
- /h/ เสียดแทรก ก้อง เส้นเสียง
- /ɦ/ นาสิก ก้อง เส้นเสียง
- /f/ เสียดแทรก ไม่ก้อง ฟันบนริมฝีปากล่าง

/s/	เสียดแทรก	ไม่ก้อง	ปุ่มเหงือก
/l/	ข้างลิ้น	ก้อง	ปุ่มเหงือก
/w/	กึ่งสระ	ก้อง	ริมฝีปาก
/j/	กึ่งสระ	ก้อง	เพดานแข็ง

1) มีหน่วยเสียงสระในภาษาไทยถิ่นหนองคาย 21 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระเดี่ยวทั้งหมด 18 หน่วยเสียง ประกอบด้วยสระ เสียงยาว 9 หน่วยเสียง เสียงสั้น 9 หน่วยเสียง คือ /i, i:, u, u:, e, e:, ə, ə:, o, o:, ɛ, ɛ:, a, a:, ɔ, ɔ: ɰ, ɰ:/

หน่วยเสียงสระภาษาไทยถิ่นหนองคาย 21 หน่วยเสียง ประกอบด้วย สระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง ได้แก่

/i/	สระสั้น หน้า	สูง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/i:/	สระยาว หน้า	สูง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/e/	สระสั้น หน้า	กลาง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/e:/	สระยาว หน้า	กลาง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/ɛ/	สระสั้น หน้า	ต่ำ	ริมฝีปากไม่ห่อ
/ɛ:/	สระยาว หน้า	ต่ำ	ริมฝีปากไม่ห่อ
/ɰ/	สระสั้น กลาง	สูง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/ɰ:/	สระยาว กลาง	สูง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/ə/	สระสั้น กลาง	กลาง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/ə:/	สระยาว กลาง	กลาง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/a/	สระสั้น กลาง	ต่ำ	ริมฝีปากไม่ห่อ
/a:/	สระยาว กลาง	ต่ำ	ริมฝีปากไม่ห่อ
/u/	สระสั้น หลัง	สูง	ริมฝีปากห่อ
/u:/	สระยาว หลัง	สูง	ริมฝีปากห่อ
/o/	สระสั้น หลัง	กลาง	ริมฝีปากห่อ
/o:/	สระยาว หลัง	กลาง	ริมฝีปากห่อ
/ɔ/	สระสั้น หลัง	ต่ำ	ริมฝีปากห่อ
/ɔ:/	สระยาว หลัง	ต่ำ	ริมฝีปากห่อ

สระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่

/ia/	สระหน้า สูง	เลื่อนลง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/wa/	สระกลาง สูง	เลื่อนลง	ริมฝีปากไม่ห่อ
/ua/	สระหลัง สูง	เลื่อนลง	ริมฝีปากไม่ห่อ

มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง

4.1) เสียงสามัญ (Mid Tone) โดยใช้สัญลักษณ์สากลแทนเสียง คือ / ˊ / ไม่ต้องใส่สัญลักษณ์สากล

4.2) เสียงเอก (Low Tone) โดยใช้สัญลักษณ์สากลแทนเสียง คือ / ˋ /

4.3) เสียงโท (Falling Tone) โดยใช้สัญลักษณ์สากลแทนเสียง คือ / ˆ /

4.4) เสียงตรี (High Tone) โดยใช้สัญลักษณ์สากลแทนเสียง คือ / ˊ /

4.5) เสียงจัตวา (Rising Tone) โดยใช้สัญลักษณ์สากลแทนเสียง คือ / ˊ /

จะเห็นว่าจากระบบเสียงของภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นหนองคายมีความเหมือนและความแตกต่างกันดังต่อไปนี้

1) หน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทยถิ่นกลาง มี 21 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทยถิ่นหนองคาย มี 21 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะที่ต่างกันคือ

- ภาษาไทยถิ่นกลางมีหน่วยเสียงพยัญชนะ 21 เสียง /p t c k ʔ ph th kh ch b d m n ɲ ŋ f s h l w j/

- ภาษาไทยถิ่นหนองคายหน่วยเสียงพยัญชนะ 21 เสียง คือ /p t c k ʔ ph th kh b d m n ɲ ŋ f s h fi l w j/

ภาษาไทยถิ่นกลางมีหน่วยเสียง /ch, r/ แต่ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย ไม่มีหน่วยเสียงดังกล่าว แต่มี หน่วยเสียง /ɲ/ /fi/ ที่ไม่มีในภาษาไทยถิ่นกลาง

2) หน่วยเสียงสระภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นหนองคาย มี 21 หน่วยเสียง เท่ากัน คือ สระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง สระประสม 3 หน่วยเสียง

3) หน่วยเสียงวรรณยุกต์

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นกลาง มี 5 หน่วยเสียง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นหนองคาย มี 5 หน่วยเสียง แต่ใช้กันเฉพาะใน ตำบลนาตง และตำบลหนองยอง อำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย

4.1) เสียงสามัญ (Mid Tone) โดยใช้สัญลักษณ์สากลแทนเสียง คือ / ˊ / ไม่ต้องใส่สัญลักษณ์สากล

4.2) เสียงเอก (Low Tone) โดยใช้สัญลักษณ์สากลแทนเสียง คือ / ˋ /

4.3) เสียงโท (Falling Tone) โดยใช้สัญลักษณ์สากลแทนเสียง คือ / ˆ /

4.4) เสียงตรี (High Tone) โดยใช้สัญลักษณ์สากลแทนเสียง คือ / ˊ /

4.5) เสียงจัตวา (Rising Tone) โดยใช้สัญลักษณ์สากลแทนเสียง คือ / ˊ /

การพิจารณาเสียงสระ

การศึกษาเรื่องสระมีสิ่งที่ควรพิจารณาคือ อวัยวะในช่องปากที่ใช้ในการออกเสียงสระ อวัยวะที่มีบทบาทสำคัญในการออกเสียงสระ คือ ลิ้นและริมฝีปาก

- 1) ลักษณะของลิ้น ขณะที่เราออกเสียง เราใช้ลิ้นส่วนต่างๆในการเคลื่อนไหวเพื่อกออกเสียงสระ ยกลิ้นส่วนหน้าเรียกว่าสระหน้า ยกลิ้นส่วนหลังเรียกว่าสระหลัง
- 2) ระดับของลิ้น ยกลิ้นในระดับสูง เรียกว่าสระปิด (Close Vowel) ยกลิ้นในระดับต่ำ เรียกว่าสระเปิด (Open Vowel)

พิจารณาตามส่วนของลิ้น ได้ดังนี้

สระหน้า	มีดังนี้	[i][i:][e][e:][æ][æ:]
สระกลาง	มีดังนี้	[ʊ][ʊ:][ə][ə:][a][a:]
สระหลัง	มีดังนี้	[u][u:][o][o:][ɔ][ɔ:]

พิจารณาตามระดับของลิ้น ได้ดังนี้

สระสูง	มีดังนี้	[i][i:][u][u:][ʊ][ʊ:]
สระกลาง	มีดังนี้	[e][e:][ə][ə:][o][o:]
สระต่ำ	มีดังนี้	[ɛ][ɛ:][a][a:][ɔ][ɔ:]

5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมาย

สุริยา รัตนกุล (2544: 131) ได้กล่าวถึงสัญลักษณ์ (Sound Symbolism) และ สัทสุนทรีย์(Phonesthesia) ไว้ว่า เป็นเสียงที่เกี่ยวข้องกับความหมาย โดยตัวของมันเอง มีลักษณะพิเศษพาตึงไปถึงความหมายในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งทั้งสองอย่างมีความแตกต่างกันดังนี้

- 1. สัญลักษณ์ (Sound Symbolism) มีความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมาย ที่แสดงต่างกันเป็นขั้นหรือเป็นระดับ เช่น สูง-ต่ำ เล็ก-ใหญ่ มาก-น้อย ช้า-เร็ว เป็นต้น ที่สำคัญ สัทลักษณะ(Phonetic-feature) ที่แสดงความหมาย จะต้องต่างขั้นกันอีกด้วย เช่น สระหน้า-สระหลัง สระปิด-สระเปิด เสียงก้อง-ไม่ก้อง เป็นต้น
- 2. สัทสุนทรีย์ (Phonesthesia) มีความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมายที่ไม่ต่างกันเป็นขั้นๆ ลักษณะทางเสียงก็ไม่ต่างกันเป็นขั้นๆ มักจะศึกษาว่าเสียงใดสื่อความหมายไปในทางใดมากกว่า เช่น เซ เป้ เก เย้ เณ เป็นต้น

สำออง หิรัญบุรณะ (2522: 56-73) ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและความหมาย โดยนำเสนอไว้ในบทความเรื่อง “การเข้าถึงวรรณคดีด้วยวิธีทางสัตศาสตร์” จากบทความผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ความหมายของเสียงประจำเสียงสระและเสียงพยัญชนะในภาษาไทย ทั้งสองเสียงมีความสัมพันธ์กับความหมายในภาษาไทย และได้ยกตัวอย่างไว้ว่าในการศึกษาว่าได้นำสัตศาสตร์มาประยุกต์ในการอ่านวรรณคดี ว่ามีบทประพันธ์บางวรรคหรือแค่บาง

บรรทัดที่สะดุดตาผู้อ่านจับใจผู้อ่านวรรณกรรมหรือวรรณคดีเหล่านั้น เพราะความไพเราะของบทกวี นั้น จะขึ้นอยู่กับ จังหวะ สัมผัสสระ สัมผัสอักษร การเลือกใช้สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ ในการสื่อ ความ เช่น กวีบรรยายภาพความรู้สึกของพลายงามตอนที่จำใจจากนางวันทองไปอยู่กับย่าเพราะ ความโหดร้ายของพ่อเลี้ยง คือขุนช้างว่า

“แต่เหลียวเหลียวเลี้ยวลับ-ลับวิญญูณ” (ขุนช้างขุนแผน)

กวีใช้คำเพียงแค่ 8 คำในการสื่อความ แต่สามารถสร้างอารมณ์สองชนิดให้เกิดกับผู้อ่าน คือ ฉาก ภาพพลายงามกำลังเดินไปตามทางโค้งขณะเดินก็มองแม่ แต่เนื่องจากเป็นทางโค้งพอไปถึงจุดจุด หนึ่งภาพของนางวันทองก็ถูกตัดไปจากสายตาของพลายงาม และอีกอารมณ์ที่กล่าวถึงคืออารมณ์ อาลัยอารมณ์ ละล้าละลังใจหายจะจากแม่ และกลอนบทนี้ก็สื่อถึงเสียงของคำที่นำมาใช้ คือ เหลียว ซึ่งใช้ /w/ ในคำว่าเหลียวในคำว่า เลี้ยว การเหลียวมาคือนั้น คือการเอี้ยวคอหรือ (เป็นวงกลม) เลี้ยว บ่งบอกถึงการเดินบนทางโค้ง (กึ่งวงกลม) ซึ่งมีผลทำให้เกิดระดับเสียงพร้อมกับระดับของคำ ทำนองเดียวกันการตัดของภาพและการตัดอารมณ์ คือความอาลัยอารมณ์ มาสู่ความรู้สึกใหม่คือใจ หาย ก็ได้รับการส่งความจาก เสียงตัวสะกด /p/ ในคำว่าลับ และ ลับ นับเป็นความมหัศจรรย์ของ ภาษาอย่างน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ในเรื่อง การสื่อความของเสียง และได้มีการยกตัวอย่างการสื่อ ความของเสียงต่างๆไว้อย่างน่าสนใจ เช่น

เสียงสระ

- สระ /e/ และ /e:/ จะบอกถึง ความไม่ตรง ความเอียง ความเบี้ยว เช่น เก เเง เต๋ เส เท
- สระ /i/ และ /i:/ จะบอกถึง ความเล็ก เรียว แคบ เบา เช่น นิด กระจิดริด จี๋ บิบ ลีบ
- สระ /o/ และ /o:/ จะบอกถึงความกลม โค้ง เช่น หัวโน ส้มโอ ลูกโป่ง หอยโข่ง โจงกระเบน
- สระ /ɔ/ และ /ɔ:/ จะบอกถึงความกลม โค้ง เช่น กอด ก่อ ตะขอ คองอ ท้อง ป่อง พอง

เสียงพยัญชนะ

- /d/ จะบอกถึงความ เต่ง หรือตึงตูด เช่น ตัดผม ตีตดิน กระโดด สะตุง โต่ง กระดอน
- /n/ จะบอกถึงความ นุ่มนวล อ่อนละมุน สงบ เช่น นุ่ม นิ่ง หนุน เนียน อ่อนนุ่ม
- /m/ จะบอกถึงความ หม่นหมอง ไม่สงบ ไม่สบาย เช่น หม่นหมอง มัว เหม่อ ม้วย

หรือถ้าต้องการให้เกิดเสียงเสียดสีก็ให้ใช้พยัญชนะเสียงเสียดแทรก เช่น ชูซ่า ช่าน ชัด สู้สี้ ถ้าต้องการให้เปิดใช้สระเออเช่น เผย ระเบิด เป็นต้น

กฤษฎา สมบัติ (2553: 248) ได้ศึกษาคำแสดงภาพลักษณ์ในภาษาไทยถิ่น อำเภอมะเณร จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คำแสดงภาพลักษณ์ที่ประกอบด้วยสระหน้า /i, i:/ /e, e:/ /ε, ε:/ มักจะสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีขนาดเล็กหรือปริมาณน้อย คำแสดงภาพลักษณ์ที่ประกอบด้วยสระกลาง /ɯ, ɯ:/ /o, o:/ /a, a:/ มักจะสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีลักษณะใหญ่ เน้นและปริมาณมากคำแสดงภาพลักษณ์ที่ประกอบด้วยสระหลัง /u, u:/ /o, o:/ /ɔ, ɔ:/ นั้น มักจะสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีลักษณะกลมมน ปริมาณน้อย ขนาดเล็ก และ คำแสดงภาพลักษณ์ที่ประสมด้วยสระประสม /ia, ia:/ /ua, ua:/ /ua, ua:/ นั้นไม่สามารถบ่งบอกลักษณะใดลักษณะหนึ่งได้ชัดเจน

ธนาพันธ์ ตรงดี (2535) ได้ศึกษาความเป็นสากลของสัทอรรถลักษณะของภาษาไทยถิ่นเหนือ โดยใช้คำแสดงภาพลักษณ์เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมายของคำแสดงภาพลักษณ์พบว่า เสียงสระสามารถแสดงความสัมพันธ์กับความหมายได้ กล่าวคือสระหน้า /ε/ และสระหลัง /ɔ/ จะบ่งบอกความหมายในระดับที่น้อย สระหลัง /ɯ, o, a, u, o/ จะบ่งบอกความหมายในระดับที่มากนอกจากนี้เสียงพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายยังแสดงลักษณะการเคลื่อนไหวหรือคุณสมบัติของสิ่งของ แสดงขนาดรูปร่าง และระดับมากน้อย ส่วนเสียงวรรณยุกต์ที่เพิ่ม หรือลดระดับยังแสดงการเพิ่มระดับด้วย

สุนา ธารีเชียร (2531) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงคำโดยการแปลงเสียงสระในภาษาอีสาน พบว่า เสียงสระที่เปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์กับความหมายค่อนข้างเป็นระบบ โดยเฉพาะในคำบางคู่จะมีความหมายใกล้เคียงกันมากหรือเหมือนกัน แต่สื่อความหมายทางขนาดและปริมาณที่แตกต่างกันกล่าวคือ

- 1) สระหลังมักจะบอกความหมายของคำในลักษณะที่เพิ่มมากขึ้นมากกว่าสระหน้า เช่น

ซิด ลากให้เป็นเส้นรอยด้วยปากกาดินสอ หรือสิ่งอื่นๆ

ซูด ครูดด้วยของมีคมแต่แรงกว่าซิด

- 2) สระต่ำจะบอกความหมายของคำในลักษณะที่เพิ่มมากขึ้นมากกว่าสระสูง

บีน หลุดออก แดกแยกเป็นรอยเล็ก

ปาน หลุดออกแดกแยกเป็นรอยใหญ่

- 1) สระประสมจะบอกความหมายที่เพิ่มมากขึ้นมากกว่าสระเดี่ยว เช่น

ยุบ ยอบลง ทรดลง ทำให้เตี้ย

ยวบ ยุบลงแรงๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดหนองคายและใช้ภาษาหนองคายในการสื่อสาร

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเจาะจง โดย ได้ศึกษาภาษาไทยถิ่นหนองคายที่พูดในอำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย โดยศึกษาจากคำวิเศษณ์ที่ขยายกริยา ที่ประชาชนอำเภอปากคาดใช้ในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน ซึ่งเลือกศึกษาจากผู้ออกภาษาใน 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองยอง ตำบลนาแดง มีผู้ออกภาษาทั้งสิ้น จำนวน 4 คนจากจำนวนทั้งหมด 6 ตำบล คือ

1. ปากคาด (เขตเทศบาลอำเภอปากคาด)
2. หนองยอง(ตำบลที่เลือก)
3. นากั้ง (ใช้ภาษาย้อ)
4. โนนศิลา (นอกเขตเทศบาลอำเภอปากคาดแต่มีอาณาเขตติดต่อกับเขตเทศบาล โดยอยู่ฝั่งตรงข้ามถนน)
5. สมสนุก (ใช้ภาษาเหมือนกับตำบลหนองยองแต่ติดกับพื้นที่อำเภอโซ่พิสัย) ซึ่งมีบางส่วนใช้ภาษาภูไท
6. นาแดง(ตำบลที่เลือก)

ตำบลปากคาดและตำบลโนนศิลาเป็นตำบลที่มีที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลมีความเจริญทั้งในด้านวัตถุและสภาพสังคมเป็นที่ตั้งของศูนย์ราชการต่างๆ และต้องมีการติดต่อสื่อสารที่ใช้ภาษากลางและภาษาอื่นๆมากกว่าทุกตำบลในอำเภอปากคาด ทำให้เกิดการสัมผัสภาษาและรับเอาวัฒนธรรมทางภาษาอื่นมาใช้ร่วมกับภาษาเดิมจึงไม่เหมาะในการเก็บข้อมูลภาษาในงานวิจัยนี้ ส่วนตำบลนากั้ง นั้นใช้ภาษาย้อในการติดต่อสื่อสารจะมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศลาว ส่วนตำบลสมสนุก ใช้ภาษาเหมือนกับตำบลหนองยองแต่ติดกับพื้นที่อำเภอโซ่พิสัย ซึ่งในอำเภอนี้ ประชาชนบางส่วนใช้ภาษาภูไท

จากข้อมูลดังกล่าวเป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยเลือกผู้บอกภาษาจาก 2 ตำบลในการเก็บข้อมูลคือ ตำบลหนองยอง และตำบลนาคงเพราะ ตำบลหนองยองและตำบลนาคงไม่อยู่ในเขตเทศบาล ไม่ได้ใช้ภาษาย่อในการสื่อสาร และสองตำบลนี้ค่อนข้างที่จะสามารถคงเอกลักษณ์ทางภาษาได้มากกว่าทุกตำบลในอำเภอปากคาด

ดังนั้นภาษาที่ใช้ใน 2 ตำบล นี้จึงเป็นภาษาไทยถิ่นหนองคายที่ยังไม่ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาอื่นมากนัก ทั้ง 2 ตำบลนี้จึงเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ดีในการที่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการคัดเลือกผู้บอกภาษา จากตัวแปรดังต่อไปนี้

- 1) เป็นชาวอำเภอปากคาด จังหวัดหนองคายและใช้ภาษาไทยถิ่นหนองคายในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ที่มีภูมิลำเนา ในตำบลหนองยอง และตำบลนาคง
 - 2) มีอวัยวะในการออกเสียงครบถ้วนปกติ
 - 3) อายุ 60 ปีขึ้นไป
 - 4) เพศ คัดเลือกผู้บอกภาษาทั้งเพศชายและเพศหญิง ตำบลละ 2 คน
- จำนวน 2 ตำบล รวมทั้งหมดจำนวน 4 คน
- 5) คัดเลือกผู้บอกภาษาที่มีอาชีพที่ได้ติดต่อกับคนถิ่นอื่นน้อยที่สุด เพราะจะทำให้สามารถคงเอกลักษณ์ทางภาษาในแต่ละถิ่นได้ดีที่สุด
 - 6) การศึกษา คัดเลือกผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากมีโอกาสได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่นน้อย
 - 7) มีความเต็มใจในการให้ข้อมูลทางภาษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 คัดเลือกคำพื้นฐานของ ของ เจมส์ มาติซอฟ (Matisoff, James. 1978) The

Matisoff 200-word list/CALMSEA wordlist (Culturally Appropriate Lexicostatistical Model for SouthEast Asia) ของ เจมส์ มาติซอฟ (Matisoff, James. 1978) โดยเลือกมีวิธีการคัดเลือกคำดังนี้

- 1) คัดเลือกเฉพาะคำกริยาแสดงการกระทำ จำนวน 22 คำ
- 2) นำคำกริยาที่ได้ทั้ง 22 คำ ไปสอบถามผู้บอกภาษาโดยสอบถามว่าคำกริยาใดที่สามารถนำคำวิเศษณ์มาขยายได้ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย
- 3) รวบรวมคำกริยาที่มีคำวิเศษณ์ขยายโดยผู้วิจัย เลือก 10 คำ ที่มีคำวิเศษณ์ขยายมากที่สุด ได้คำจำนวน 10 คำดังนี้ กิน เลีย พัด นอน ร้องไห้ ยืน นั่ง บิน วิ่ง แดก

1.2 นำคำกริยา ที่ได้ไปสอบถามและสัมภาษณ์ พร้อมบันทึกเสียงและจดบันทึก เป็นสัทอักษร จากผู้บอกภาษา ในตำบลนาตง และตำบลหนองยอง อำเภอปากคาด จังหวัด หนองคาย

1.3 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยจดบันทึกด้วยสัทอักษร ภาษาไทยตามแบบของเทียนมณี บุญจุน พร้อมกับบันทึกด้วยเครื่องบันทึกเสียง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กำหนดคำหลักที่เป็นคำกริยา ที่ใช้ในงานวิจัย จำนวน 10 คำ ซึ่งนำมาจาก คัดเลือกคำจาก The Matisoff 200-word list/CALMSEA wordlist (Culturally Appropriate Lexicostatistical Model for SouthEast Asia) เจมส์ มาติซอฟ (Matisoff,James: 1978) จากคำที่มีการใช้มากที่สุดจากการสอบถามและสัมภาษณ์ผู้ใช้ภาษาไทยถิ่นหนองคาย และสอดคล้องกับการใช้ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย จำนวน 10 คำดังนี้ กิน เลีย พัด นอน ร้องไห้ ยืน นั่ง บิน วิ่ง แดก
2. นำคำหลักที่คัดเลือกมาออกเก็บข้อมูลโดยการสอบถามและสัมภาษณ์ข้อมูลภาษาจากผู้บอกภาษา จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 คน
3. สัมภาษณ์และสอบถามความหมายของคำพิเศษที่ได้มาว่าแต่ละคำสื่อความหมายถึงอะไร
4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาถอดสัทอักษรและนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำพิเศษขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย
5. สรุปผลและนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 4

ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยา
ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย

ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย
สามารถนำมาวิเคราะห์เป็นประเด็นดังต่อไปนี้

- 1. การจำแนกความสัมพันธ์ระหว่างสระกับความหมายคำวิเศษณ์จากข้อมูลภาษา
- 2. ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทย
ถิ่นหนองคาย

1. การจำแนกความสัมพันธ์ระหว่างสระกับความหมายคำวิเศษณ์จากข้อมูลภาษา

ตาราง 5 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [kìn] กิน

คำ ความหมาย	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม โด้ง งอ		
	เล็ก	ใหญ่ กว่า	ใหญ่ ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด	กลม มน	โด้ง โก้ง	งอ คุดคู้
[kìn] กิน									
[kúp kúp] กินเสียงดังคำใหญ่เสียง พ่นกระทบกัน เคี้ยวปิด ปาก			✓			✓			
[kúpkúp] กินคำใหญ่ในปริมาณ มาก		✓			✓				
[kóp kóp] กินคำใหญ่ในปริมาณ มากเคี้ยวเสียงดัง			✓			✓	✓		
[kápkáp] กินคำเล็ก เร็ว เคี้ยวเปิด ปาก		✓			✓				
[kǎmkǎm] กินคำเล็กเสียงดังไม่มาก กินแบบสบายสบาย	✓			✓			✓		
[píp píp] กินคำเล็กมากเคี้ยวเร็ว	✓			✓					

ตาราง 5 (ต่อ)

คำ	ความหมาย	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม ไค้ง งอ		
		เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลมมน	ไค้งโก้ง	งอคุดคู้
[kìn] กิน										
[ḡámḡám] กินคำเล็ก กัมหน้ากัมตา กิน			✓			✓				
[ḡépḡép] กินคำเล็กเคี้ยวเร็ว		✓			✓					
[ḡápḡáp] กินคำเล็กเร็วปากกว้าง			✓			✓				
[cépcép] กินคำเล็กเร็วเสียง ดั่งแจ็บแจ็บ ปากกว้าง		✓			✓					
[cápcap] กินคำเล็กเร็วเสียง ดั่งจ๊ับจ๊ับ			✓			✓				
สรุป สระ		/i/ /ɛ/ /ɔ/	/ɯ/ /a/	/u/ /o/	/i/ /ɛ/ /ɔ/	/ɯ/ /a/ /o/	/u/ /o/	/o/ /ɔ/	-	-

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [kìn] กิน จะเห็นได้ว่า

1) การบอกขนาด

- เล็ก จะใช้สระ /i//ɛ//ɔ/
- ใหญ่กว่า จะใช้สระ/ɯ/ /a/
- ใหญ่ที่สุด จะใช้สระ /u/ /o/

2) การบอกปริมาณ

- น้อย จะใช้สระ /i//ɛ//ɔ/
- มาก จะใช้สระ/ɯ/ /a/
- มากที่สุด จะใช้สระ /u/ /o/

ตาราง 6 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [tɛːk]แตก

คำ \ ความหมาย	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม ไค้ง งอ		
	เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลมมน	ไค้งโก้ง	งอคุดคู้
[tɛːk]แตก									
[phíʔnǐʔ] รอยแตกขนาดเล็กมาก	✓			✓					
[pheʔneʔ] รอยแตกขนาดเล็ก	✓			✓					
[phoʔnoʔ] รอยแตกขนาดเล็กมี ลักษณะกลม	✓			✓			✓		
[phuʔnuʔ] รอย แตกขนาดใหญ่ลักษณะ อูมขึ้น			✓			✓		✓	
[phwʔnwʔ] รอยแตกในลักษณะเป็น แผลไม่เรียบปูดนูน		✓			✓				
[phaʔnaʔ] รอยแตกขนาดใหญ่อ้า ออกกว้างมาก		✓			✓				
[phoʔnoʔ] รอยแตกในลักษณะนูน เหมือนดอกหงอนไก่ ออกดอก			✓			✓		✓	
สรุป สระ	/i/ /ɛ/ /ɔ/	/a/ /ɯ/ /ɔ/	/u/ /o/ /ɔ/	/i/ /ɛ/ /ɔ/	/a/ /ɯ/ /ɔ/	/u/ /o/ /ɔ/	/ɔ/	/u/ /o/	

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [tɛːk]แตก จะเห็นได้ว่า

1) การบอกขนาด

- เล็ก จะใช้สระ /i/ /ɛ/ /ɔ/
- ใหญ่กว่า จะใช้สระ/a/ /u/
- ใหญ่ที่สุด จะใช้สระ /u/ /o/

2) การบอกปริมาณ

- น้อย จะใช้สระ /i/ /ɛ/ /ɔ/
- มาก จะใช้สระ/a/ /u/
- มากที่สุด จะใช้สระ /u/ /o/

3) การบอกความ กลม โค้ง งอ

- กลม มน จะใช้สระ /u/ /o/
- โค้ง โกง จะใช้สระ /ɔ/
- งอ คุดคู้ จะใช้สระ /u//o/

ตาราง 7 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [nan] นัง

คำ	ความหมาย	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม โค้ง งอ		
		เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลมมน	โค้ง โกง	งอ คุดคู้
[nan] นัง										
[típi] คนตัวเล็กนัง		✓			✓					
[tɛːpeː] คนตัวเล็กนังพับเพียบแต่		✓			✓					
[toːpoː] คนตัวอ้วนกลมนัง		✓			✓			✓		
[tuːpuː] คนอ้วนเตี้ย นัง				✓			✓	✓		
[tópó] คนตัวอ้วนนังตัวตรง				✓			✓	✓		
[tɛːpeː] คนสูงตัวใหญ่ นัง			✓			✓				

ตาราง 7 (ต่อ)

คำ ความหมาย	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม ไค้ง งอ		
	เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลมมน	ไค้งโก้ง	งอคุดคู้
[naŋ] นั้ง									
[co:khɔ:] คนตัวเล็กนั้งตัวงอมาก	✓			✓					✓
[cu:khu:] คนตัวใหญ่นั้งตัวงอมาก			✓			✓			✓
[kho:lo:] คนตัวใหญ่ สูง นั้ง			✓			✓		✓	
[khu:lu:] คนตัวใหญ่ เตี้ย นั้ง			✓			✓	✓		
[komkɔ́ʔ] คนตัวเล็กนั้งหลังค่อม	✓			✓				✓	
[komkɔ́ʔ] คนตัวใหญ่นั้งหลังค่อม			✓			✓		✓	
สรุปสระ	/i/ /ɛ/ /ɔ/ /ɔ:/	/e/ 	/u/ /o/ /o: /o:/	/i/ /ɛ/ /ɔ/ /ɔ:/	/e/ 	/u/ /o/ /o: /o:/	/u/ /o: /o: /o:/	/o: /u: /ɔ/ /ɔ/	/u: /ɔ/

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [naŋ] นั้งจะเห็นได้ว่า

1) การบอกขนาด

- เล็ก จะใช้สระ /i/ /ɛ/ /ɔ/ /ɔ:/
- ใหญ่กว่า จะใช้สระ/e:/
- ใหญ่ที่สุด จะใช้สระ /u:/ /o/ /o:/

2) การบอกปริมาณ

- น้อย จะใช้สระ /i/ /ɛ/ /ɔ/ /ɔ:/
- มาก จะใช้สระ/e:/
- มากที่สุด จะใช้สระ /u:/ /o/ /o:/

3) การบอกความ กลม ไค้ง งอ

- กลม มน จะใช้สระ /u:/ /o:/ /ɔ:/
- ไค้ง โก้ง จะใช้สระ /o:/ /u:/ /ɔ/
- งอ คุดคู้ จะใช้สระ /u:/ /ɔ/

ตาราง 8 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [นอ:n] นอน

คำ \ ความหมาย	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม ไค้ง งอ		
	เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลมมน	ไค้งโก้ง	งอคุดคู้
[นอ:n]นอน									
[còŋnòŋ] ตัวขนาดเล็กนอนตะแคง ตัวคุดคู้	✓			✓					✓
[còŋnòŋ] ตัวขนาดเล็กนอนตะแคง ตัวคุดคู้	✓			✓					✓
[cũŋnũŋ] ตัวขนาดใหญ่นอน ตะแคงตัวคุดคู้			✓			✓			✓
[?e:k̤le:k̤] คนตัวสูงนอนเหยียดยาว เพรียหดแรง		✓			✓				
[?a:ŋla:ŋ] คนตัวอ้วนนอนหงาย กางแขนขา		✓			✓				
[leŋŋeŋ] คนตัวเล็กนอนตะแคง เหยียดยาว	✓			✓					
[la:ŋla:ŋ] คนตัวใหญ่นอนหงาย กางแขนขา		✓			✓				
[loŋnòŋ] ตัวขนาดเล็กนอนตะแคง ตัวคุดคู้	✓			✓					✓
[?u:ŋlu:ŋ] คนอ้วนนอนท้องโตมาก		✓			✓				

ตาราง 8 (ต่อ)

คำ \ ความหมาย	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม ไค้ง งอ		
	เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลมมน	ไค้งโก้ง	งอคุดคู้
[nɔ́ːn]นอน									
[lɛŋŋɛŋ] ตัวขนาดใหญ่นอนหงายเหยียดยาว		✓			✓				
สรุปลักษณะ	/ɛ/ /ɔ/	/e//a// /uː/	/u/	/ɛ/ /ɔ/	/e//a// /uː/	/u/			/ɔ/

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [nɔ́ːn] นอน จะเห็นได้ว่า

1) การบอกขนาด

- เล็ก จะใช้สระ /i/ /ɔ/
- ใหญ่กว่า จะใช้สระ /e//a//uː/
- ใหญ่ที่สุด จะใช้สระ /u/

2) การบอกปริมาณ

- น้อย จะใช้สระ /i/ /ɔ/
- มาก จะใช้สระ /e//a//uː/
- มากที่สุด จะใช้สระ /u/

3) การบอกความ กลม ไค้ง งอ

- งอ คุดคู้ จะใช้สระ /ɔ/

ตาราง 9 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [bín]บิน

คำ \ ความหมาย	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม ไค้ง งอ		
	เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลมมน	ไค้งโก้ง	งอคุดคู้
[bín]บิน									
[wépwép] ตัวเล็กบินเร็วเป็นระยะๆ	✓			✓					
[wɔ́ːpwɔ́ːp] ตัวขนาดใหญ่บินช้ามากเป็นระยะๆ		✓			✓				

ตาราง 9 (ต่อ)

คำ	ความหมาย	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม โด่ง งอ		
		เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลมมน	โด่งโก่ง	งอคุดคู้
[bǐn]บิน										
[wépwé:p] ตัวเล็กบินเร็วเป็นระยะๆ		✓			✓					
[wó:pwó:p] ตัวขนาดใหญ่บินช้ามากเป็นระยะๆ			✓			✓				
[wu:wu:] ตัวใหญ่บินเร็วพุ่งตรงมา มีเสียงปะทะกับแรงลม			✓			✓				
[wə:nwə:n] ตัวใหญ่บินช้าในลักษณะร่อนกลางอากาศ			✓			✓				
[wó:ŋwó:ŋ] ตัวใหญ่บินช้าในลักษณะร่อนกลางอากาศ			✓			✓				
[wó:mwó:m] ตัวใหญ่บินช้าในลักษณะร่อนกลางอากาศตรงมา			✓			✓				
[wi:wi:] ตัวเล็กบินลักษณะพุ่งตรง		✓			✓					
[wu:wu:] ตัวใหญ่บินเร็วพุ่งตรงหมุน				✓			✓	✓		
สรุปสระ		/i/ /ɛ/	/ə:/ /u:/	/u:/	/i/ /ɛ/	/ə:/ /u:/	/u:/	/u:/		

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [bɪn]บิน จะเห็นได้ว่า

1) การบอกขนาด

- เล็ก จะใช้สระ /i/ /ɛ/
- ใหญ่กว่า จะใช้สระ/ə:/ /u:/

- ใหญ่ที่สุด จะใช้สระ /u:/
- 2) การบอกปริมาณ
- น้อย จะใช้สระ /i/ /e/
 - มาก จะใช้สระ/อ:/ /uu:/
 - มากที่สุด จะใช้สระ /u:/
- 3) การบอกความ กลม โค้ง งอ
- กลม มน จะใช้สระ /u:/

ตาราง 10 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [phat]พัด

คำ \ ความหมาย	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม โค้ง งอ		
	เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลมมน	โค้งโก่ง	งอคุดคู้
[phat]พัด									
[wi:wi:] ลมพัดเบาๆเรื่อยๆ	✓			✓					
[wu:wu:] ลมพัดแรงต่อเนื่องเรื่อยๆ		✓			✓				
[wu:wu:] ลมพัดหมุนแรงมากเรื่อยๆ			✓			✓	✓		
[wu:twu:t] ลมพัดแรงเป็นจังหวะ		✓			✓				
สรุปสระ	/i:/	/uu/ /uu:/	/u:/	/i:/	/uu/ /uu:/	/u:/	/u:/		

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [phat]พัด จะเห็นได้ว่า

- 1) การบอกขนาด
- เล็ก จะใช้สระ /i:/
 - ใหญ่กว่า จะใช้สระ/uu/ /uu:/
 - ใหญ่ที่สุด จะใช้สระ /u:/
- 2) การบอกปริมาณ
- น้อย จะใช้สระ /i:/
 - มาก จะใช้สระ/uu/ /uu:/
 - มากที่สุด จะใช้สระ /u:/

3) การบอกความ กลม โค้ง งอ

- กลม มน จะใช้สระ /u:/

ตาราง 11 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [juwə:n] ยืน

คำ \ ความหมาย	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม โค้ง งอ		
	เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลม มน	โค้ง โกง	งอ คุดคู้
[juwə:n] ยืน									
[ko:so:] ตัวขนาดใหญ่ยืนหลังโกง			✓			✓		✓	
[kw:so:] ตัวขนาดเล็กยืนหลังค่อม	✓			✓				✓	
[ku:su:] ตัวขนาดใหญ่ยืนก้มหน้า แบบคนไม่มีความคิด			✓			✓		✓	
[ko:ŋco:ŋ] ตัวขนาดใหญ่ยืนหลังโกง ขาโกง			✓			✓		✓	
[ka:ŋca:ŋ] ตัวขนาดใหญ่ยืนขาทาง		✓			✓				
[kuŋcuŋ] ยืนป็นหน้าหาเรื่องหน้าบึ้ง		✓			✓				
[ko:do:] ตัวสูงใหญ่ ยืนแข็ง			✓			✓			
[kw:du:] ตัวขนาดใหญ่ ยืนแข็งทื่อ		✓			✓				
[ki:di:] ตัวเล็กยืนแข็งทื่อ	✓			✓					
[ko:do:] ตัวสูงยืนไม่ตรง		✓			✓				
[thi:li:] ตัวเล็กมากยืนตัวตรง	✓			✓					

ตาราง 11 (ต่อ)

คำ \ ความหมาย	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม ไค้ง งอ		
	เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลม มน	ไค้ง โกง	งอ คุดคู้
[juwə:n] ยืน									
[thě:lě:] ตัวเล็กยืนตัวตรง	✓			✓					
[thǒ:lǒ:] ตัวใหญ่ยืนตัวตรง		✓			✓				
[thǒ:lǒ:] ตัวสูงใหญ่ยืนตรง			✓			✓			
สรุปสระ	/ɔ:/ /i:/ /ɛ:/	/a:/ /u/ /u:/ /ə:/	/o:/ /u:/	/ɔ:/ /ɛ:/ /i:/	/a:/ /u/ /u:/ /ə:/	/o:/ /u:/		/o:/ /ɔ:/ /u:/	

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [juwə:n] ยืนจะเห็นได้ว่า

- 1) การบอกขนาด
- เล็ก

จะใช้สระ /ɔ//i://ɛ:/
- ใหญ่กว่า

จะใช้สระ/a:/ /u/ /u:/ /ə:/
- ใหญ่ที่สุด

จะใช้สระ /o:/ /u:/
- 2) การบอกปริมาณ
- น้อย

จะใช้สระ /ɔ//i://ɛ:/
- มาก

จะใช้สระ/a:/ /u/ /u:/ /ə:/
- มากที่สุด

จะใช้สระ /o:/ /u:/
- 3) การบอกความ กลม ไค้ง งอ
- ไค้ง โกง

จะใช้สระ /o://ɔ://u:/

ตาราง 12 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [hǎi] ร้องไห้

คำ \ ความหมาย	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม ไค้ง งอ		
	เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลมมน	ไค้งโก้ง	งอ कुछ
[hǎi] ร้องไห้									
[kǐːkkǐːk] ผู้หญิงร้องไห้เสียงเล็กแหลม	✓			✓					
[kuǐːkkuǐːk] ร้องไห้เสียงดังจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้		✓			✓				
[ɲǎiːmɲǎiːʔ] ร้องไห้สะอึกสะอื้น		✓			✓				
[ɲǎiːmɲǎiːŋ] ร้องไห้น้ำมูกน้ำตาไหลเประเปื้อนหน้า		✓			✓				
[ŋǎiːkŋǎiːk] ร้องไห้เสียงดังมากปากกว้าง		✓			✓				
[kaǐːkkaǐːk] ร้องไห้โฮเสียงปากกว้างเสียงดังต่อเนื่อง		✓			✓				
[kôkkôk] ร้องไห้เสียงดังมาก			✓			✓			
[suǐːmsuǐːʔ] ร้องไห้สะอึกสะอื้น		✓			✓				
[sǐːmsǐːʔ] ร้องไห้สะอึกสะอื้นเสียงเล็กๆ	✓			✓					

ตาราง 12 (ต่อ)

ความหมาย คำ	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม ไค้ง งอ		
	เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลมมน	ไค้งโก้ง	งอคุดคู้
[haǐ] ร้องไห้									
[hiw:hiw:] ร้องไห้สะอึกสะอื้นเป็น จังหวะ		✓			✓				
[hio:hio:] ร้องไห้เสียงดังเสียใจ มาก			✓			✓			
สรุปสระ	/i/ /i:/	/u/ /u:/ /a:/	/o/ /o:/	/i/ /i:/	/u/ /u:/ /a:/	/o/ /o:/			

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [haǐ] ร้องไห้ จะเห็นได้ว่า

1) การบอกขนาด

- เล็ก จะใช้สระ /i/ /i:/
- ใหญ่กว่า จะใช้สระ /u/ /u:/ /a:/
- ใหญ่ที่สุด จะใช้สระ /o/ /o:/

2) การบอกปริมาณ

- น้อย จะใช้สระ /i/ /i:/
- มาก จะใช้สระ /u/ /u:/ /a:/
- มากที่สุด จะใช้สระ /o/ /o:/

ตาราง 13 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [liá] เลีย

ความหมาย คำ	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม ไค้ง งอ		
	เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลมมน	ไค้งโก้ง	งอคุดคู้
[liá] เลีย									
[liplip] เลียเร็วๆ เห็นปลายลิ้น ผลุบเข้าผลุบออก	✓			✓					

ตาราง 13 (ต่อ)

คำ ความหมาย	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม ไค้ง งอ		
	เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลมมน	ไค้งโก้ง	งอคุดคู้
[liá]เลีย									
[lɛ:plɛ:p] เลียขำๆ เบาเบา	✓			✓					
[luɥpluɥp] เลียขำๆแต่เห็นลิ้นใหญ่ เลียริมฝีปาก		✓			✓				
[lo:plo:p] เลียขำๆปากใหญ่เสียงดัง			✓			✓	✓		
สรุปสระ	/i/ /ɛ:/	/u/	/o:/	/i/ /ɛ:/	/u/	/o:/	/o:/		

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [liá]เลีย จะเห็นได้ว่า

1) การบอกขนาด

- เล็ก จะใช้สระ /i/ /ɛ:/
- ใหญ่กว่า จะใช้สระ/u/
- ใหญ่ที่สุด จะใช้สระ /o:/

2) การบอกปริมาณ

- น้อย จะใช้สระ /i/ /ɛ:/
- มาก จะใช้สระ/u/
- มากที่สุด จะใช้สระ /o:/

3) การบอกความ กลม ไค้ง งอ

- กลม มน จะใช้สระ /o:/

ตาราง 14 แสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [le:n] วึ่ง

คำ \ ความหมาย	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม โด้ง งอ		
	เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลมมน	โด้งโก่ง	งอคุดคู้
[le:n] วึ่ง									
[kinkin] ตัวขนาดเล็กเตี้ย วึ่งเร็ว ๆ	✓			✓					
[kunkun] ตัวใหญ่วึ่งหน้าคว่ำ			✓			✓			
[kintún] ตัวเล็กผอมวึ่งเร็วอย่างตั้งใจ	✓			✓					
[kúntún] ตัวอ้วนวึ่งเร็วอย่างตั้งใจ			✓			✓			
[ko:nto:n] ตัวขนาดใหญ่วึ่ง(หรือตัวใหญ่วึ่งไม่ใส่เสื้อผ้า)			✓			✓		✓	
[kóntón] ตัวเล็กวึ่งไม่ใส่เสื้อผ้า	✓			✓			✓		
[lí:plíp] วึ่งมองเห็นอยู่ไกล ๆ ตัวล็ก ๆ	✓			✓					
[thi:li:] ตัวเล็กวึ่งหน้าตั้ง	✓			✓					
[tho:lo:] ตัวใหญ่วึ่งหน้าตั้ง		✓			✓				
[kw:ntw:n] ตัวอ้วนวึ่งตั้งใจ		✓			✓				
สรุปสระ	/i/ /i:/ /v/	/o:/ /w:/	/u/ /o:/	/i/ /i:/ /v/	/o:/ /w:/	/u/ /o:/	/v/	/o:/	

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ของสระกับความหมายของ [lɛ:n] วึ่ง จะเห็นได้ว่า

1) การบอกขนาด

- เล็ก จะใช้สระ /i/ /i:/ /ɔ/
- ใหญ่กว่า จะใช้สระ/ə:/ /u:/
- ใหญ่ที่สุด จะใช้สระ /u/ /o:/

2) การบอกปริมาณ

- น้อย จะใช้สระ /i/ /i:/ /ɔ/
- มาก จะใช้สระ/ə:/ /u:/
- มากที่สุด จะใช้สระ /u/ /o:/

3) การบอกความ กลม โค้ง งอ

- กลม มน จะใช้สระ /ɔ/
- โค้ง โกง จะใช้สระ /o:/

ตาราง 15 สรุปความสัมพันธ์ของเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยา ในภาษาไทยถิ่น
หนองคาย

สระ คำ	สระหน้า			สระกลาง			สระหลัง		
	เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลม มน	โค้ง โกง	งอ คุดคู้
[kìn] กิน	/i/ /ɛ/ /ɔ/	/u/ /a/ /o/	/u/ /o/ /o/	/i/ /ɛ/ /ɔ/	/u/ /a/ /o/	/u/ /o/ /o/	/o/ /ɔ/ /o/	-	-
[tɛ:k] แตก	/i/ /ɛ/ /ɔ/	/a/ /u/ /o/	/u/ /o/ /o/	/i/ /ɛ/ /ɔ/	/a/ /u/ /o/	/u/ /o/ /o/	/ɔ/ /o/ /o/	/u/ /o/ /o/	-
[nan] นั่ง	/i/ /ɛ/ /ɔ/ /ɔ:/	/e/ /a/ /o/	/u/ /o/ /o/	/i/ /ɛ/ /ɔ/ /ɔ:/	/e/ /a/ /o/	/u/ /o/ /o/	/u/ /o/ /o/	/o:/ /u:/ /ɔ/	/u:/ /ɔ/
[nɔ:n] นอน	/ɛ/ /ɔ/	/e/ /a/ /u:/	/u/ /o/	/ɛ/ /ɔ/	/e/ /a/ /u:/	/u/ /o/	-	-	/ɔ/
[bìn] บิน	/i/ /ɛ/	/ə:/ /u:/	/u:/	/i/ /ɛ/	/ə:/ /u:/	/u:/	/u:/	-	-
[phat] พัด	/i:/	/u/ /u:/	/u:/	/i:/	/u/ /u:/	/u:/	/u:/	-	-

ตาราง 15 (ต่อ)

สระ คำ	สระหน้า			สระกลาง			สระหลัง		
	เล็ก	ใหญ่กว่า	ใหญ่ที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด	กลมมน	โค้ง โกง	งอ คุดคู้
[jwɛːn] ยีน	/ɔ/	/aː/	/oː/	/ɔː/	/aː/	/oː/	-	/oː/	-
	/iː//eː/	/u/	/uː/	/eː/	/u/	/uː/		/ɔː/	
		/uː/		/iː/	/uː/			/uː/	
		/ə/			/ə/				
[hǎi] ร้องไห้	/i/	/u/	/o/	/i/	/u/	/o/	-	-	-
	/iː/	/uː/	/oː/	/iː/	/uː/	/oː/			
		/aː/			/aː/				
[liá] เลีย	/i/	/u/	/oː/	/i/	/u/	/oː/	/oː/	-	-
	/eː/			/eː/					
[lɛːn] ริ่ง	/i/	/ə/	/u/	/i/	/ə/	/u/	/ɔ/	/oː/	-
	/iː/	/uː/	/oː/	/iː/	/uː/	/oː/			
	/ɔ/			/ɔ/					

จากตารางสรุปได้ว่า

การแสดงความหมายเพื่อบอกลักษณะ

- 1) คำวิเศษณ์ ที่ประกอบด้วยสระหน้า /i/ /iː/ /e/ /eː/ /ə/ /əː/ มักจะสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีขนาดเล็กหรือมีปริมาณน้อย แต่สระ /e/ /eː/ สามารถนำไปใช้บอกสิ่งที่มีขนาดใหญ่หรือปริมาณมากได้
- 2) คำวิเศษณ์ที่ประกอบด้วยสระกลาง /u/ /uː/ /ə/ /əː/ /a/ /aː/ มักจะสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีขนาดใหญ่และเน้นปริมาณมาก
- 3) คำวิเศษณ์ที่ประกอบด้วยสระหลัง /u/ /uː/ /o/ /oː/ /ɔ/ /ɔː/ นั้นมักจะสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีลักษณะกลม มน หรือใช้กับขนาดใหญ่ ปริมาณมาก แต่สระ /ɔ/ /ɔː/ สามารถนำไปใช้บอกสิ่งที่มีปริมาณน้อยหรือขนาดเล็กได้

การแสดงความหมายเพื่อบอกปริมาณ

- 1) กลุ่มสระ /i/ /iː/ /e/ /eː/ และ /ɔ/ /ɔː/ จะแสดงความหมายในปริมาณที่น้อย
- 2) กลุ่มสระ /e/ /eː/ /u/ /uː/ /ə/ /əː/ /a/ /aː/ /u/ /uː/ /o/ /oː/ จะแสดงความหมายในปริมาณที่มาก

ตาราง16 เปรียบเทียบการบอกขนาด ปริมาณและความโค้งงอ ของเสียงสระในภาษาไทยถิ่น
หนองคาย

ความหมาย สระ	ขนาด			ปริมาณ			ความกลม โค้ง งอ		
	เล็ก	ใหญ่ กว่า	ใหญ่ ที่สุด	น้อย	มาก	มาก ที่สุด	กลม มน	โค้ง โก่ง	งอ คุดคู้
สระหน้า									
/i/ /i:/	✓			✓					
/e/ /e:/			✓			✓			
/ɛ/ /ɛ:/	✓			✓					
สระกลาง									
/ʊ/ /ʊ:/		✓			✓				
/ə/ /ə:/		✓			✓				
/a/ /a:/		✓			✓				
สระหลัง									
/u/ /u:/			✓			✓	✓		
/o/ /o:/			✓			✓		✓	
/ɔ/ /ɔ:/	✓			✓					✓
สรุป สระ	/i/ /i:/ /ɛ/ /ɛ:/ /ɔ/ /ɔ:/	/ʊ/ /ʊ:/ /ə/ /ə:/ /a/ /a:/	/u/ /u:/ /o/ /o:/	/i/ /i:/ /ɛ/ /ɛ:/ /ɔ/ /ɔ:/	/ʊ/ /ʊ:/ /ə/ /ə:/ /a/ /a:/	/u/ /u:/ /o/ /o:/	/u/ /u:/ /o/ /o:/	/o/ /o:/	/ɔ/ /ɔ:/

จากตาราง13 แสดงให้เห็นว่า สระเดี่ยวจะบอกขนาด ปริมาณและความกลม มน โค้ง งอ

1) สระหน้า /i/ /i:/ e//e:/ /ɛ//ɛ:/

เรียงลำดับการบอกขนาดของสระหน้าจากเล็กไปใหญ่

1) /i/ /i:/

2) /ɛ//ɛ:/

3) e//e:/

2) สระกลาง /ʉ//ʉ:/ /ə//ə:/ /a//a:/

เรียงลำดับการบอกปริมาณของสระหน้าจากน้อยไปมาก

- 1) /ʉ//ʉ:/
- 2) /ə//ə:/
- 3) /a//a:/

3) สระหลัง /u//u:/ /o//o:/ /ɔ//ɔ:/

เรียงลำดับการบอกขนาดและปริมาณของสระหน้าจากน้อยไปมาก

- 1) /ɔ//ɔ:/
- 2) /u//u:/
- 3) /a//a:/

สระหลังจะบอกขนาดใหญ่และมีปริมาณมาก ยกเว้นสระ/ɔ//ɔ:/ที่บอกขนาดเล็ก ปริมาณน้อย นอกจากนี้สระหลังยังบอกลักษณะความกลม มน โค้งงอ ได้อีกด้วย สระหน้า สระกลาง และสระหลังทุกตัว ยกเว้น สระ e//e:/ /ɔ//ɔ:/ จะบอกขนาด ปริมาณ ดังนี้

- 1) สระหน้า สื่อความหมายถึง ขนาดเล็กปริมาณน้อย
- 2) สระกลาง สื่อความหมายถึง ขนาดใหญ่ปริมาณมาก
- 3) สระหลัง สื่อความหมายถึง ความกลม โค้ง งอ และขนาดใหญ่

2. ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย

ผลการศึกษาข้อมูล ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายในภาษาไทยถิ่นหนองคาย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมาย ดังนี้

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมาย

ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระเดียวกับความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยา

1.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระเดียวกับความหมาย

- 1) หน่วยเสียงสระหน้า /i/ /i:/ /e/ /e:/ /ɛ/ /ɛ:/

หน่วยเสียงสระหน้าสื่อความหมาย ดังนี้

หน่วยเสียงสระ /i/ /i:/ จะสื่อความหมายในลักษณะที่ เล็ก แหลม เบา เหยียด หรือ ตรง เร็ว เช่น

คำที่สื่อความหมายถึง เล็ก

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[kìn] กิน	[níp níp]	กินคำเล็กมากเคี้ยวเร็ว
[liá] เลีย	[liplip]	เลียเร็วๆ เห็นปลายลิ้นเล็กน้อยผลุบเข้าผลุบออก
[jwè:n] ยืน	[ki:di:]	ตัวเล็กยืนแข็งทื่อ

คำที่สื่อความหมายถึง เล็ก

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[jwè:n] ยืน	[thi:lĩ:]	ยืนตัวตรงมาก
[te:k] แดก	[phí?ni?]	รอยแตกขนาดเล็กมาก

คำที่สื่อความหมายถึง แหลม

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[hài] ร้องไห้	[ki:kkĩ:k]	ผู้หญิงร้องไห้เสียงเล็กแหลมและเบา
[hài] ร้องไห้	[símsi?]	ร้องไห้สะอึกสะอื้นเสียงเล็กๆแหลมและเบา

คำที่สื่อความหมายถึง เบา

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[phat] พัด	[wi:wi:]	ลมพัดเบาๆเรื่อยๆ

คำที่สื่อความหมายถึง เบา

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[hài] ร้องไห้	[ki:kkĩ:k]	ผู้หญิงร้องไห้เสียงเล็กแหลมและเบา
[hai] ร้องไห้	[símsi?]	ร้องไห้สะอึกสะอื้นเสียงเล็กๆแหลมและเบา

คำที่สื่อความหมายถึง เขี้ยยตรง หรือ ตรง

[jwè:n] ยืน	[thi:lĩ:]	ตัวเล็กยืนตัวตรงมาก
[jwè:n] ยืน	[ki:di:]	ตัวเล็กยืนแข็งทื่อ
[bìn] บิน	[wi:wi:]	ตัวเล็กบินในลักษณะพุ่งตรง

คำที่สื่อความหมายถึง เร็ว

[kìn] กิน	[níp níp]	กินคำเล็กมากเคี้ยวเร็ว
[liá] เลีย	[liplip]	เลียเร็วๆ เห็นปลายลิ้นเล็กน้อยผลุบเข้าผลุบออก

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า คำวิเศษณ์ในภาษาไทยถิ่นหนองคายไม่ได้บ่งชี้ความหมายได้เพียงความหมายเดียวในหนึ่งคำ แต่อาจจะบ่งชี้แต่หนึ่งความหมายต่อหนึ่งคำหรือมากกว่านั้น และคำเหล่านี้ยังสามารถสื่อความหมายและภาพลักษณ์ในแต่ละคำได้ เช่น

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[kìn] กิน	[níppíp]	กินคำเล็กมากเคี้ยวเร็ว

หมายถึง การกินคำเล็กมาก และเคี้ยวเร็วๆ บอกถึงสองความหมาย คือ เล็ก กับ เร็ว และในบางครั้งอาจสื่อถึงเสียงที่ใช้กินอีกด้วย

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[jwè:n] ยืน	[ki:di:]	ตัวเล็กยืนแข็งทื่อ
[jwè:n] ยืน	[thi:li:]	ตัวเล็กยืนตัวตรงมาก

จะสังเกตได้ว่าถ้าคำวิเศษณ์บอกลักษณะการยืนที่ประสมกับสระ /i:/ จะสัมพันธ์กับความหมายในลักษณะ ตรงมาก แข็งทื่อ

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[bìn] บิน	[wi:wi:]	ตัวเล็กบินในลักษณะพุ่งตรง

ถ้าเป็นคำกริยา [bìn] บิน ประสมกับสระ /i:/ ก็จะบอกลักษณะ ตรงเช่นกัน ดังนั้น ความหมายร่วมของสระ /i:/ ที่ประสมเป็นคำวิเศษณ์ คือ ตรง

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[kìn] กิน	[níppíp]	กินคำเล็กมากเคี้ยวเร็ว
[liá] เลีย	[liplip]	เลียเร็วๆ เห็นปลายลิ้นเล็กน้อยผลุบเข้าผลุบออก
[hài] ร้องไห้	[símsi?]	ร้องไห้สะอึกสะอื้นเสียงเล็กๆแหลมและเบา

จากข้อมูล ข้างต้นจะเห็นได้ว่า สระ /i/ นอกจากจะบอกความหมายว่า เล็ก หรือ เร็ว แล้ว ยังบอกถึงความถี่ในการแสดงพฤติกรรมอีกด้วย กล่าวคือ

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[kìn] กิน	[níppíp]	กินคำเล็กมากเคี้ยวเร็ว

คำว่า กิน [níppíp] บอกความหมาย ว่ากินคำเล็กและเร็ว ยังบอกถึงลักษณะการเคี้ยวเร็ว การขยับปากในการเคี้ยว เร็ว

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[liá] เลีย	[liplip]	เลียเร็วๆ เห็นปลายลิ้นเล็กน้อยผลุบเข้าผลุบออก
คำว่า [liá]เลีย	[liplip]	บอกถึงลักษณะ การเลียริมฝีปากเร็วๆเห็นปลายลิ้นเล็กน้อย
ผลุบเข้าออก บอกถึงความถี่ของการเลียว่า เร็ว หรือช้า เป็นต้น		

หน่วยเสียงสระ /e/ /e:/ จะสื่อความหมายในลักษณะที่เหยียดตรง หรือ เฉ ไม่ตรง หรือ เป็น ราบ มีขนาดปานกลางถึงใหญ่หรือใช้กับคนอ้วน แต่อ้วนน้อยกว่าคำที่ประสมด้วย สระหลัง เช่น

คำที่สื่อความหมายถึง เหยียดตรง

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[nó:n]นอน	[lenŋen]	ตัวขนาดใหญ่นอนหงายเหยียดยาว
[nó:n]นอน	[ʔe:kle:k]	ตัวใหญ่ นอนเหยียดยาว เพลี้ยหมดแรง

คำที่สื่อความหมายถึง เฉ และไม่ตรง

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[juw:n]ยืน	[ke:de:]	ตัวใหญ่ยืนไม่ตรง

คำที่สื่อความหมายถึง ใหญ่ หรือ อ้วน

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[naŋ]นั่ง	[te:tpet:t]	คนตัวอ้วนนั่งไขมันหยอน
[naŋ]นั่ง	[te:pe:]	ตัวอ้วนนั่งเบะขากว้าง
[juw:n]ยืน	[ke:de:]	ตัวใหญ่ยืนไม่ตรง

คำที่สื่อความหมายถึง ใหญ่ หรือ อ้วน

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[nó:n]นอน	[lenŋen]	ตัวขนาดใหญ่นอนหงายเหยียดยาว
[nó:n]นอน	[ʔe:kle:k]	ตัวใหญ่ นอนเหยียดยาว เพลี้ยหมดแรง

เสียงสระ /e/ /e:/ จะไม่ใช้กับคนที่มีขนาดตัวเล็ก แต่จะใช้กับคนที่มีขนาดใหญ่ หรือตัวอ้วน และจะบอกขนาดที่ใหญ่ที่สุดของสระหน้า

เสียงสระ /ɛ/ /ɛ:/จะสื่อความหมายในลักษณะที่เล็ก เร็ว เบา บาน และเหยียด หรือตรง เช่น

คำที่สื่อความหมายถึง เล็ก

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[kìn] กิน	[népnpép]	กินคำเล็กเคี้ยวเร็ว
[kìn] กิน	[cépcép]	กินคำเล็กเร็วเสียงดังแจ๊บแจ๊บ ปากกว้าง
[nɔ:n] นอน	[lɛŋŋɛŋ]	คนตัวเล็กนอนตะแคงเหยียดยาว
[jwɛ:n] ยืน	[thɛːlɛː]	ตัวเล็กยืนตัวตรงเชิดหน้าแบ้นแล่น
[nan] นั่ง	[tɛːpɛː]	ตัวเล็กนั่งพับเพียบแต่
[bìn] บิน	[wépwpép]	ตัวเล็กบินเร็วเป็นระยะๆ
[tɛ:k] แดก	[phɛʔpɛʔ]	รอยแตกขนาดเล็กบาน

คำที่สื่อความหมายถึง เบา

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[liá] เลีย	[lɛ:plɛ:p]	เลียซ้ำๆ เบาเบา

คำที่สื่อความหมายถึง บาน

[tɛ:k] แดก	[phɛʔpɛʔ]	รอยแตกขนาดเล็กบาน
[jwɛ:n] ยืน	[thɛːlɛː]	ตัวเล็กยืนตัวตรงเชิดหน้าบาน แบ้นแล่น

คำที่สื่อความหมายถึง เหยียดหรือตรง

[jwɛ:n] ยืน	[thɛːlɛː]	ตัวเล็กยืนตัวตรงเชิดหน้าบาน แบ้นแล่น
[nɔːn] นอน	[lɛŋŋɛŋ]	คนตัวเล็กนอนตะแคงเหยียดยาว

จากข้อมูลที่ยกมาจะเห็นว่าหน่วยเสียงสระหน้า /i/ /i:/ /e/ /e:/ /ɛ/ /ɛ:/ มีการแสดง ความหมายร่วมกันคือ ต่างแสดงความหมายในลักษณะที่เหยียด ตรง แบนยาว ที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่ากลุ่มหน่วยเสียงสระหน้าทุกหน่วยเสียงต่างเป็นสระที่เวลาออกเสียงริมฝีปากไม่ห่อ ดังนั้น การแสดงความหมายจึงสัมพันธ์กับลักษณะของการออกเสียง

นอกจากนี้การวิเคราะห์ระดับของลิ้นในการออกเสียงสระหน้าพบว่า มีผลต่อการสื่อ ความหมายด้วย กล่าวคือ เสียงสระหน้าทุกเสียงหากการยกกระด้างของลิ้นต่างกันพบว่า การแสดง ความหมายก็จะแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

สระหน้าที่ยกลิ้นระดับสูง ได้แก่ /i/ /i:/ จะแสดงความหมายในลักษณะที่ เล็กที่สุด น้อย ที่สุด สูง แลวม และเร็ว

สระหน้าที่ยกลิ้นระดับกลาง ได้แก่ /e/ /e:/ จะแสดงความหมายในลักษณะที่ใหญ่ที่สุดในกลุ่มสระหน้า

สระหน้าที่ยกลิ้นระดับต่ำ ได้แก่ /ε/ /ε:/ จะแสดงความหมายในลักษณะที่ เล็ก ไม่ใหญ่มาก แต่มีขนาดใหญ่กว่า /i/ /i:/

จากตัวอย่างกลุ่มสระหน้าข้างต้นจะเห็นว่า การยกลิ้นในระดับที่สูงจะแสดงความหมายในลักษณะที่น้อย สูง และแหลม การยกลิ้นในระดับกลางจะแสดงความหมายในลักษณะที่ใหญ่ และการยกลิ้นในระดับต่ำจะแสดงความหมายในลักษณะที่ เล็ก ที่น่าสังเกตคือ เมื่อการยกระดับลิ้นมีผลต่อการสื่อความหมายของกลุ่มสระหน้าทำไมจึงไม่แสดงความหมายตามลำดับ การยกลิ้นจากน้อยไปมาก คือแทนที่สระ /e/ /e:/ จะสื่อความหมายใน ลักษณะที่น้อยกว่าสระ /ε/ /ε:/ แต่ไม่เป็นเช่นนั้น สระ /ε/ /ε:/ กลับแสดงความหมายได้ใหญ่มากกว่า /e/ /e:/ แสดงเป็นตารางเปรียบเทียบได้ดังนี้

ตาราง 17 การเปรียบเทียบการแสดงความหมายของกลุ่มสระหน้า

การยกระดับของลิ้น	ระดับการแสดงความหมาย	ความหมายรวมในกลุ่มสระหน้า
สระหน้าที่ยกลิ้นระดับสูง ได้แก่ /i/ /i:/	แสดงความหมายในระดับที่เล็กที่สุด	แสดงความหมายในลักษณะที่ แบน ยาว
สระหน้าที่ยกลิ้นระดับกลาง ได้แก่ /e/ /e:/	แสดงความหมายในลักษณะที่ใหญ่ที่สุดในกลุ่มสระหน้า	
สระหน้าที่ยกลิ้นระดับต่ำ ได้แก่ /ε/ /ε:/	แสดงความหมายในลักษณะที่เล็ก	

เรียงลำดับการแสดงความหมายของกลุ่มสระหน้า ความหมายในลักษณะที่เล็กไปหาใหญ่จะเรียงได้ดังนี้
/i//i:/ →/ε//ε:/ →/e//e:/

2) หน่วยเสียงสระกลาง /u/ /u:/ /o/ /o:/ /a/ /a:/ หน่วยเสียงสระกลางสื่อความหมาย ดังนี้
หน่วยเสียงสระ/u/ /u:/ จะสื่อความหมายในลักษณะที่ใหญ่หรืออ้วน มาก ดัง และ แรง
สระอื่นๆเช่น เป็นจิงหะ เช่น

คำที่สื่อความหมายถึง ใหญ่หรืออ้วน

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[nɔːŋ]นอน	[ʔuːŋlɔːŋ]	คนอ้วนนอนท้องโตมาก
[jɔːŋ]ยืน	[kuːdɔːŋ]	ตัวขนาดใหญ่ ยืนแข็งทื่อ

[jwɛːn] ยืน	[thoːlɔː]	ตัวสูงใหญ่ยืนตรง
[tɛːk] แดก	[phwɔːŋwɛːʔ]	แดกในลักษณะเป็นแผลไม่เรียบพุพองใหญ่

คำที่สื่อความหมายถึง แรง

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[phat] พัด	[wɔːwɔː]	ลมพัดแรงต่อเนื่องเรื่อยๆ
[phat] พัด	[wɔːtwɛːt]	ลมพัดแรงเป็นจังหวะ
[bìn] บิน	[wɔːwɔː]	บินเร็วแรงพุ่งตรงมา มีเสียงปะทะกับแรงลม

คำที่สื่อความหมายถึง ดัง

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[hài] ร้องไห้	[kwɛːkkwɛːk]	ร้องไห้เสียงดังจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้

คำที่สื่อความหมายถึง สะอึกสะอื้นหรือ เป็นจังหวะ

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[hài] ร้องไห้	[kwɛːkkwɛːk]	ร้องไห้เสียงดังจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้
[hài] ร้องไห้	[ŋwɛːmŋwɛːʔ]	ร้องไห้สะอึกสะอื้น มีน้ำตา น้ำมูกไหล
[hài] ร้องไห้	[suːmswɛːʔ]	ร้องไห้สะอึกสะอื้น มีน้ำตา น้ำมูกไหล
[hài] ร้องไห้	[ɦwɛːɦwɛː]	ร้องไห้สะอึกสะอื้นเป็นจังหวะ

หน่วยเสียงสระ /ə/ /ɔː/ จะสื่อความหมายในลักษณะที่ ใหญ่ เช่น

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[jwɛːn] ยืน	[thoːlɔː]	ตัวสูงใหญ่ยืนตรง

หน่วยเสียงสระ /a/ /aː/ จะสื่อความหมายในลักษณะ ที่หลากหลายส เล็ก เร็ว ทางออกหรือ หาย ใหญ่หรืออ้วน มาก เช่น

คำที่สื่อความหมายถึง เล็ก

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[kìn] กิน	[kápkáp]	กินคำเล็ก เร็ว เคี้ยวเปิดปาก
[kìn] กิน	[ŋápŋáp]	กินคำเล็กเร็วปากกว้าง
[kìn] กิน	[ŋámŋám]	กินคำเล็ก ก้มหน้าก้มตา กิน

คำที่สื่อความหมายถึง เร็ว

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[kìn] กิน	[kápkáp]	กินคำเล็ก เร็ว เคี้ยวเปิดปาก
[kìn] กิน	[nápnáp]	กินคำเล็กเร็วปากกว้าง
[bìn] บิน	[waíwaí]	บินถี่ๆ เร็วๆ ไปเรื่อย

คำที่สื่อความหมายถึง ใหญ่หรืออ้วน

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[nó:n] นอน	[ʔa:ŋla:ŋ]	คนตัวอ้วนนอนหงายกางแขนขา

คำที่สื่อความหมายถึง ใหญ่หรืออ้วน

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[nó:n] นอน	[la:ŋŋa:ŋ]	คนตัวใหญ่นอนหงายกางแขนขา
[yũ:n] ยืน	[ka:ŋca:ŋ]	ตัวขนาดใหญ่ยืนขากาง

คำที่สื่อความหมายถึง กางออก กว้างหรือหงาย

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[nó:n] นอน	[ʔa:ŋla:ŋ]	คนตัวอ้วนนอนหงายกางแขนขา
[nó:n] นอน	[la:ŋŋa:ŋ]	คนตัวใหญ่นอนหงายกางแขนขา
[hài] ร้องไห้	[ka:kka:k]	ร้องไห้โฮ เสียงดัง ปากกว้าง เสียงดังต่อเนื่อง
[jũ:n] ยืน	[ka:ŋca:ŋ]	ตัวขนาดใหญ่ยืนขากาง
[te:k] แยก	[pháʔnáʔ]	รอยแตก้าออกกว้างมาก

คำที่สื่อความหมายถึง มาก

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[te:k] แยก	[pháʔnáʔ]	รอยแตก้าออกกว้างมาก
[te:k] แยก	[ʔáŋaʔ]	แตกกระจัดกระจาย
[hài] ร้องไห้	[ná:mŋa:ŋ]	ร้องไห้น้ำมูกน้ำตาไหลเประเป็นหน้า
[hài] ร้องไห้	[ŋa:kŋa:k]	ร้องไห้เสียงดังมากปากกว้างส่วนใหญ่จะเป็นเด็กที่ร้องไห้แบบนี้
[hài] ร้องไห้	[ka:kka:k]	ร้องไห้โฮ เสียงดัง ปากกว้าง เสียงดังต่อเนื่อง
[hài] ร้องไห้	[saʔsaʔ]	ร้องไห้ฟูมฟายน้ำตาไหลเป็นระยะ

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าหน่วยเสียงสระกลาง /u/ /u:/ /o/ /o:/ /a/ /a:/ มีความแตกต่างกันในการแสดงความหมายมากที่สุด ซึ่งสระกลุ่มนี้สามารถแสดงลักษณะได้ทั้งกลมและแบน เร็วและช้า ใหญ่และเล็ก มากและน้อย แต่ยังแสดงลักษณะของความหมายร่วมกันนั่นคือ แสดงความหมายในลักษณะที่ใหญ่ และมาก

จากการวิเคราะห์ระดับการยกลิ้นพบว่า การยกลิ้นระดับต่างกันมีความแตกต่างกันในด้านความหมาย คือ การยกลิ้นระดับสูงได้แก่สระ /u/ /u:/ /o/ /o:/ /a/ /a:/ จะแสดงความหมายในลักษณะใหญ่ หนา มาก และ กลม การยกลิ้นระดับกลางได้แก่สระ /o/ /o:/ จะแสดงความหมายในลักษณะ ไม่หนักแน่น ยาว ยกลิ้นระดับต่ำได้แก่สระ /a/ /a:/ จะแสดงความหมายในลักษณะใหญ่ ต่างกันจะเปรียบเทียบให้ดูดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 18 เปรียบเทียบการแสดงความหมายของกลุ่มสระกลาง

ระดับของลิ้น	ความสั้น-ยาว ของสระมีผลต่อ การแสดง ความหมาย	แสดงความหมายใน ลักษณะ	การแสดง ความหมายร่วม ของกลุ่มสระ กลาง
สระกลางที่ยกลิ้น ระดับสูง ได้แก่ /u/ /u:/	ไม่มี	ที่ใหญ่ มาก อ้วน และกลม	บอกขนาดใหญ่และ ปริมาณมาก
สระกลางที่ยกลิ้น ระดับกลาง ได้แก่ /o/ /o:/	ไม่มี	ใหญ่ และ กว้าง	
สระกลางที่ยกลิ้นระดับ ต่ำ ได้แก่ /a/ /a:/	มี	สระ /a/ แสดงความหมาย ในลักษณะมาก และ เร็ว	
		สระ /a:/ แสดงความหมาย ในลักษณะเปิดกว้าง ใหญ่ มาก และช้า	

3) หน่วยเสียงสระหลัง /u/ /u:/ /o/ /o:/ /o/ /o:/
หน่วยเสียงสระหลังสื่อความหมายดังนี้
หน่วยเสียงสระหลัง /u/ /u:/จะสื่อความหมายในลักษณะที่ กลม ใหญ่หรือแรง งอ
หรือค่อม มาก และอูมหรือพอง เช่น

คำที่สื่อความหมายถึง กลม

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[nó:n]นอน	[cunggun]	ตัวขนาดใหญ่นอนตะแคงตัวคุดคู้

คำที่สื่อความหมายถึง กลม

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[nan] นั่ง	[cu:khu:]	คนตัวใหญ่นั่งตัวอ้อมมาก
[nan] นั่ง	[khu:lu:]	คนตัวใหญ่ เตี้ย นั่งกลม

คำที่สื่อความหมายถึง กลม

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[nan] นั่ง	[ku:su:]	คนตัวใหญ่นั่งหลังค่อมมาก
[te:k]แตก	[phúʔnúʔ]	รอยแตกขนาดใหญ่ลักษณะอูมขึ้น

คำที่สื่อความหมายถึง ใหญ่หรือ แร้ง

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[phat]พัด	[wu:wu:]	ลมพัดแรงมากเรื่อยๆ
[nó:n]นอน	[cunggun]	ตัวขนาดใหญ่นอนตะแคงตัวคุดคู้
[yu:n]ยืน	[ku:su:]	ตัวขนาดใหญ่ยืนก้มหน้าแบบคนไม่มีความคิด
[nan] นั่ง	[cu:khu:]	คนตัวใหญ่นั่งตัวอ้อมมาก
[nan] นั่ง	[khu:lu:]	คนตัวใหญ่ เตี้ย นั่งม้วนตัวกลม
[nan] นั่ง	[ku:su:]	คนตัวใหญ่นั่งหลังค่อมมาก
[te:k]แตก	[phúʔnúʔ]	รอยแตกขนาดใหญ่ลักษณะอูมขึ้น

คำที่สื่อความหมายถึง งอหรือค่อม

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[nó:n]นอน	[cunggun]	ตัวขนาดใหญ่นอนตะแคงตัวคุดคู้
[nan] นั่ง	[cu:khu:]	คนตัวใหญ่นั่งตัวอ้อมมาก
[nan] นั่ง	[khu:lu:]	คนตัวใหญ่ เตี้ย นั่งกลม
[nan] นั่ง	[ku:su:]	คนตัวใหญ่นั่งหลังค่อมมาก

คำที่สื่อความหมายถึง มาก หรือพอง

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[pʰat] พัด	[wu:wu:]	ลมพัดแรงมากเรื่อย ๆ
[kìn] กิน	[kúp kúp]	กินเสียงดังกับกับเสียงฟันกระทบกันเคี้ยวปิดปาก
[naŋ] นั่ง	[cu:khu:]	คนตัวใหญ่นั่งตัวอู่มาก
[naŋ] นั่ง	[ku:su:]	คนตัวใหญ่นั่งหลังค่อมมาก

คำที่สื่อความหมายถึง มาก หรือพอง

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[te:k] แตะ	[phú?ɲó?]	รอยแตกขนาดใหญ่ลักษณะอูมขึ้น
หน่วยเสียงสระหลัง /o/ /o:/ จะสื่อความหมายในลักษณะที่กลม งอหรือโก่ง ใหญ่ หรือมาก อูมหรือพอง เสียงดัง เช่น		

คำที่สื่อความหมายถึง กลม งอหรือโก่ง

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[jwè:n] ยืน	[ko:so:]	ตัวขนาดใหญ่ยืนหลังโก่ง
[jwè:n] ยืน	[ko:ŋco:ŋ]	ตัวขนาดใหญ่ยืนหลังโก่งขาโก่ง
[naŋ] นั่ง	[komkó?]	คนตัวใหญ่นั่งหลังค่อม
[naŋ] นั่ง	[koso]	คนตัวใหญ่ ตัวหนา นั่งตัวโก่งงอ
[te:k] แตะ	[phó?ɲó?]	รอยแตกในลักษณะนูนเหมือนดอกหงอนไก่ ออกดอก

คำที่สื่อความหมายถึง ใหญ่หรือมาก

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[hai] ร้องไห้	[fió:fió:]	ร้องไห้เสียงดังเสียใจมาก
[jwè:n] ยืน	[ko:so:]	ตัวขนาดใหญ่ยืนหลังโก่ง
[jwè:n] ยืน	[ko:ŋco:ŋ]	ตัวขนาดใหญ่ยืนหลังโก่งขาโก่ง
[naŋ] นั่ง	[kho:lò:]	คนตัวใหญ่ สูง นั่ง
[naŋ] นั่ง	[komkó?]	คนตัวใหญ่นั่งหลังค่อม
[naŋ] นั่ง	[koso]	คนตัวใหญ่ ตัวหนา นั่งตัวโก่งงอ
[naŋ] นั่ง	[sókmok]	ตัวใหญ่ คนที่นั่งคอดก ยังไม่อาบนํ้าอาบท่า
[te:k] แตะ	[pʰó?ɲó?]	รอยแตกในลักษณะนูนเหมือนดอกหงอนไก่ ออกดอก ดอกใหญ่

คำที่สื่อความหมายถึง อุมหรือพอง		
คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[te:k]แตก	[phóʔpóʔ]	รอยแตกในลักษณะนูนเหมือนดอกหงอนไก่ ออกดอก ดอกใหญ่

คำที่สื่อความหมายถึง เสียงดัง		
คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[hǎi] ร้องไห้	[fió:fió:]	ร้องไห้เสียงดังเสียใจมาก

หน่วยเสียงสระหลัง /o/ /w:/ จะสื่อความหมายในลักษณะที่ เล็ก โคงหรืออหรือกลม เบา น้อย เช่น

คำที่สื่อความหมายถึง เล็ก		
คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[nó:n]นอน	[cɔŋŋwəŋ]	ตัวขนาดเล็กนอนตะแคงตัวคุดคู้
[jwè:n]ยืน	[kó:so:]	ตัวขนาดเล็กยืนหลังค่อม
[naŋ]นั่ง	[co:khó:]	คนตัวเล็กนั่งตัวอมาก

คำที่สื่อความหมายถึง เล็ก		
คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[naŋ]นั่ง	[komkóʔ]	คนตัวเล็กนั่งหลังค่อม
[naŋ]นั่ง	[ko:so:]	คนตัวเล็กนั่งหลังงอ
[naŋ]นั่ง	[ko:co]	คนตัวเล็กนั่งหลังงอ
[naŋ]นั่ง	[sókmók]	ตัวเล็กนั่งคอดก
[te:k]แตก	[pʰwʔpóʔ]	รอยแตกขนาดเล็กมีลักษณะกลม

คำที่สื่อความหมายถึง โคงหรืออหรือกลม		
คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[nó:n]นอน	[cɔŋŋwəŋ]	ตัวขนาดเล็กนอนตะแคงตัวคุดคู้
[jwè:n]ยืน	[ko:so:]	ตัวขนาดเล็กยืนหลังค่อม
[naŋ]นั่ง	[co:khó:]	คนตัวเล็กนั่งตัวอมาก
[naŋ]นั่ง	[komkóʔ]	คนตัวเล็กนั่งหลังค่อม
[naŋ]นั่ง	[ko:so:]	คนตัวเล็กนั่งหลังงอ
[naŋ]นั่ง	[co:khó:]	คนตัวเล็กนั่งตัวอมาก
[naŋ]นั่ง	[komkóʔ]	คนตัวเล็กนั่งหลังค่อม

[nan]นั่ง	[kw:só:]	คนตัวเล็กนั่งหลังงอ
[nan]นั่ง	[kw:co]	คนตัวเล็กนั่งหลังงอ
[nan]นั่ง	[sókmók]	ตัวเล็กนั่งคอตก
[tɛ:k]แตก	[phoʔnókʔ]	รอยแตกขนาดเล็กมีลักษณะกลม
[pʰat]พัด	[wówó]	ลมพัดเข้าตามรู หรือช่อง

คำที่สื่อความหมายถึง เบาหรือไม่มาก

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[kìn] กิน	[kǎmkǎm]	กินเสียงดังไม่มาก กินแบบสบายสบาย
[pʰat]พัด	[wówó]	ลมพัดเข้าตามรู หรือช่อง

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่าหน่วยเสียงสระหลัง /u/ /u:/ /o/ /o:/ /ɔ/ /ɔ:/จะแสดงลักษณะบางประการทางความหมายร่วมกัน คือ สระกลุ่มนี้จะแสดงลักษณะของรูปร่างกลม หรืออ้วน ทั้งนี้เป็นเพราะลักษณะการออกเสียงสระกลุ่มนี้ริมฝีปากจะห่อ ทำให้มีผลต่อการแสดงความหมาย คำแสดงภาพลักษณ์ที่ใช้สระกลุ่มนี้จึงแสดงลักษณะทางความหมายที่ โคง งอ หรือกลม สัมพันธ์กับลักษณะการออกเสียง

จากการวิเคราะห์ระดับการยกลิ้นพบว่า การยกลิ้นระดับต่างกันของสระกลุ่มนี้มีความแตกต่างกันในด้านความหมายด้าน ความมาก-น้อย ความสูง - ต่ำ กล่าวคือ สระที่ยกลิ้นระดับสูง /u/ /u:/ แสดงความหมายในลักษณะที่มากแต่เตี้ย สระที่ยกลิ้นระดับกลาง/o/ /o:/ แสดงความหมายในลักษณะที่มากและสูงกว่าสระ/u/ /u:/ สระที่ยกลิ้นระดับต่ำ/ɔ/ /ɔ:/จะแสดงความหมายที่เล็กที่สุด ดังตารางเปรียบเทียบต่อไปนี้

ตาราง 19 เปรียบเทียบการแสดงความหมายของกลุ่มสระหลัง

คำหลัก	สระ/u/ /u:/แสดง ความหมายใน ลักษณะใหญ่ สั้น	สระ/o/ /o:/ ความหมายใน ลักษณะใหญ่ ยืน	สระ/ɔ/ /ɔ:/ ความหมายใน ลักษณะเล็กที่สุด	ลักษณะร่วมทาง ความหมาย
[tɛ:k]แตก	[phúʔnǔʔ] รอยแตกขนาดใหญ่ ลักษณะอูมขึ้น	[phóʔnóʔ] รอยแตกใน ลักษณะ นูน เหมือนดอกหงอน ไก่ออกดอก	[phǒʔnǒʔ] รอยแตกขนาด เล็กมีลักษณะกลม	แสดงความโค้ง มน กลม โกง งอ โค้ง
[nan]นั่ง	[ku:su:] คนตัวใหญ่นั่งหลัง ค่อมมาก	[koso] คนตัวใหญ่ ตัวหนา นั่งตัว โก่งงอ	[ko:sǒ:]คนตัว เล็กนั่งหลังงอ	
[ju:n]ยืน	[ku:su:] ตัวขนาดใหญ่ยืนก้ม หน้าแบบคนไม่มี ความคิด	[ko:so:] ตัวขนาดใหญ่ยืน หลังโก่ง	[ko:sǒ:] ตัวขนาดเล็กยืน หลังค่อม	

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า สระ /u/ /u:/และ /o/ /o:/แสดงลักษณะที่ใหญ่เหมือนกัน แต่ แสดงความสูงใหญ่-ต่ำ ต่างกัน ในความรู้สึกของเจ้าของภาษาเห็นว่าสระ /u/ /u:/ /o/ /o:/ แสดงความหมายไม่ต่างกันมากนักบางที่ใช้แทนกันได้ ส่วนสระ /ɔ/ /ɔ:/ จะแสดงลักษณะที่เล็กที่สุด ถ้าเรียงลำดับสระที่แสดงความหมายเรียงลำดับตั้งแต่มากไปหาน้อยจะได้ ดังนี้

/u/ /u:/ → /o/ /o:/ → /ɔ/ /ɔ:/

ตาราง 20 ภาพรวมการเปรียบเทียบคำและความหมายของสระจากข้อมูลภาษา

คำกริยา	สระหน้า	สระกลาง	สระหลัง
[kìn] กิน	[ɲí pɲí p] <u>กินคำเล็กมาก</u> เคี้ยวเร็ว	[ɲápɲáp] <u>กินคำเล็ก</u> เคี้ยวเร็วปากกว้าง	[kóp kóp] <u>กินคำใหญ่ในปริมาณ</u> มากเคี้ยวเสียงดัง
[tɛ:k] แตก	[phíʔɲíʔ] รอยแตก <u>ขนาดเล็กมาก</u>	[phaʔɲaʔ] รอยแตก <u>ขนาดใหญ่</u> ้าออก กว้างมาก	[phoʔɲoʔ] รอยแตก <u>ขนาดใหญ่</u> <u>มาก</u> ในลักษณะ <u>นูน</u> เหมือนดอกหงอนไก่ ออกดอก
[lɛ:n] วิ่ง	[kintín] <u>ตัวเล็ก</u> ผอม <u>วิ่งเร็ว</u> อย่าง ตั้งใจ	[kuw:ntwún] <u>ตัวใหญ่</u> วิ่ง <u>ตั้งใจ</u>	[kúntún] <u>ตัวอ้วน</u> วิ่ง <u>เร็ว</u> อย่าง ตั้งใจ
[nan] นั่ง	[tɛ:pɛ:] <u>ตัวเล็ก</u> นั่ง <u>พับ</u> เพียบ <u>แต่</u>	[tɛ:pe:] <u>คนสูงใหญ่</u> <u>นั่ง</u>	[tuípu:] <u>คนอ้วน</u> <u>เตี้ย</u> <u>นั่ง</u>
[phat] พัด	[wi:wi:] <u>ลมพัดเบาๆ</u> เรื่อยๆ	[wuw:wuw:] <u>ลมพัดแรง</u> ต่อเนื่องเรื่อยๆ	[wu:wu:] <u>ลมพัดแรงมาก</u> เรื่อยๆ
[bín] บิน	[wi:wi:] <u>ตัวเล็ก</u> บินใน <u>ลักษณะ</u> พุ่ง ตรง	[wuw:wuw:] <u>ตัวใหญ่</u> บิน <u>เร็ว</u> พุ่งตรง <u>มา</u> มี เสียงปะทะกับ <u>แรงลม</u>	[wu:wu:] <u>ตัวใหญ่</u> <u>มาก</u> บิน <u>เร็ว</u> พุ่ง ตรง
[nó:n] นอน	[lɛɲɛɲ] <u>คนตัวเล็ก</u> นอน <u>ตะแคง</u> เหยียดยาว	[la:ɲɲa:ɲ] <u>คนตัวใหญ่</u> นอน <u>หงาย</u> กาง แขนขา	[loɲɲòɲ] <u>ตัวขนาดเล็ก</u> นอน ตะแคง <u>ตัว</u> คุด <u>คู้</u>
[hǎi] ร้องไห้	[ki:kki:k] <u>ผู้หญิง</u> <u>ร้องไห้</u> เสียง <u>เล็ก</u> <u>แหลม</u>	[ku:kku:k] <u>ร้องไห้</u> เสียงดัง <u>จะเป็น</u> <u>ผู้หญิง</u> หรือ <u>ผู้ชาย</u> ก็ได้	[kô:kkô:k] <u>ร้องไห้</u> เสียงดัง <u>มาก</u>

ตาราง 20 (ต่อ)

คำกริยา	สระหน้า	สระกลาง	สระหลัง
[liá] เลีย	[liplip] เลียเร็วๆ เห็น <u>ปลายลิ้น</u> <u>เล็กๆ</u> ผลุบเข้าผลุบออก	[luwpluw] เลียช้าๆแต่เห็น <u>ลิ้นใหญ่</u> เลียริมฝีปาก	[lo:plo:p] เลียช้าๆ <u>ปากใหญ่ลิ้น</u> <u>ใหญ่เสียงดัง</u>
[juɛ:n] ยีน	[tʰɿ:li:] <u>ตัวเล็ก</u> ยีน <u>ตัวตรง</u> มาก	[tʰo:lo:] <u>ตัวใหญ่</u> ยีน <u>ตรง</u>	[tʰo:lo:] <u>ตัวสูงใหญ่</u> ยีน <u>ตรง</u>

จะสังเกตได้ว่าในกลุ่มสระหน้า /i/ /i:/ /e/ /e:/ /ɛ/ /ɛ:/ ทั้งหมด จะสามารถสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีปริมาณน้อยและมีขนาดเล็ก แต่จะมีสระ /e/ /e:/ ที่สามารถสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีขนาดใหญ่และมีปริมาณมากได้ในกลุ่มสระหน้าแต่สระ /e/ /e:/ ก็ยังบอกขนาดหรือ ปริมาณได้น้อยกว่ากลุ่มสระกลางและสระหลัง และ กลุ่มสระหลังที่สามารถนำมาใช้บอกขนาดและปริมาณน้อยได้คือ สระ /o/ /o:/ คือ บอกขนาดเล็กและกลม

สระกลางจะสื่อความหมายถึงขนาดใหญ่และปริมาณมากกว่าสระหน้า และสระหลังจะสื่อความหมายถึง ขนาดและปริมาณที่ใหญ่และลักษณะกลม โคง งอ ยกเว้น สระ /o/ /o:/ ที่สื่อความหมายเล็กและกลม

ตาราง 21 แสดงการบอกความหมายของเสียงสระ

ลำดับที่	สระ	การบอกความหมาย	การบอกลักษณะและปริมาณ
1	/a:/	มากที่สุด เปิดกว้างที่สุด ใหญ่ที่สุด	กว้างใหญ่ มาก บานออก
2	/a/	มาก	เล็ก แรง เร็ว มาก
3	/o/ /o:/	ใหญ่มาก มาก	กลม โต ยาว ใหญ่ อ้วน
4	/u//u:/	ใหญ่มากใช้แทนกันได้ในบางครั้ง	แรง เสียงดัง ใหญ่
5	/w//w:/		
6	/ə//ə:/	ใหญ่	ใหญ่ หนัก
7	/e//e:/	ใหญ่	ค่อนข้างใหญ่ เขี่ยด ยาว
8	/ɔ//ɔ:/	เล็ก	เล็ก กลม มน
9	/ɛ//ɛ:/	เล็กมาก	เล็ก แบน ยาว
10	/i//i:/	เล็กมากที่สุด	เล็กมาก แแหลม แบน ชี้ ตั้งตรง

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยา เสียงสระจะแสดงความหมายได้ชัดเจน สามารถจำแนกได้ว่าเป็นระบบว่า การแสดงความหมายของสระแสดงออกใน 2 ลักษณะ คือ แสดงความหมายในการบอกลักษณะ และแสดงความหมายในการบอกปริมาณเป็นหลักและแต่ละคำยังมีความหมายในลักษณะอื่นๆแฝงอยู่อีก ดังนี้

1) การแสดงความหมายในการบอกลักษณะของเสียงสระ หมายถึง การบอกลักษณะทั้งรูปทรง รูปร่าง สระที่แบ่งออกได้เป็นสามกลุ่ม คือ สระหน้า สระกลาง และสระหลัง คือสระหน้าจะแสดงลักษณะยาว เรียว แบน สระกลางจะแสดงลักษณะกลม หรือแบนก็ได้ และสระหลังจะแสดงลักษณะกลม มน และโค้ง งอ

2) การแสดงความหมายในการบอกปริมาณของเสียงสระ หมายถึงการบอกความหมาย เพื่อบอกขนาดว่ามากน้อย เล็กใหญ่กว้างแคบ สระทั้งสามกลุ่มแสดงความหมาย ในปริมาณมากน้อย แตกต่างกัน

ตาราง 22 แสดงการบอกปริมาณของเสียงสระ

กลุ่มสระที่บอกปริมาณน้อย	กลุ่มสระที่บอกปริมาณมาก
/i/ /i:/	/e/ /e:/
/ε/ /ε:/	/u/ /u:/
/o/ /o:/	/ə/ /ə:/
	/a/ /a:/
	/u/ /u:/
	/o/ /o:/

ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย เสียงสระจะแสดงความหมายเพื่อบอกลักษณะ และปริมาณ การแสดงความหมายเพื่อบอกลักษณะ สระหน้า /i/ /i:/ /e/ /e:/และ/ε/ /ε:/ จะแสดงความหมายในลักษณะแบน เขี้ยวตรง สระกลาง /u/ /u:/ /ə/ /ə:/และ /a/ /a:/จะแสดงความหมายในลักษณะกลมหรือแบนก็ได้ ส่วนสระหลัง /u/ /u:/ /o/ /o:/และ/ว/ /ว:/จะแสดงความหมายในลักษณะกลม มน และโค้ง งอ

การแสดงความหมายเพื่อบอกปริมาณ กลุ่มสระ /i/ /i:/ /ε/ /ε:/และ /ว/ /ว:/ จะแสดงความหมายในปริมาณที่น้อย และกลุ่มสระ /e/ /e:/ /u/ /u:/ /ə/ /ə:/ /a/ /a:/ /u/ /u:/ /o/ และ /o:/ จะแสดงความหมายในปริมาณที่มาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย” ผู้วิจัยขอสรุป อภิปรายผล และเสนอแนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัยและการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระและความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นประชาชนอำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย ซึ่งมีผู้บอกภาษาทั้งสิ้นจำนวน 4 คน จาก 2 ตำบล ในอำเภอปากคาด คือตำบล หนองยอง และตำบลนาตง ตำบลละ 2 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 1 คน มีอายุ 60 ปี ขึ้นไปและจบการศึกษาไม่เกินระดับชั้นประถมศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นหลักในการวิจัยที่ให้ความรู้พื้นฐาน และเอกสารที่ใช้เป็นหลักในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมาย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำวิเศษณ์ ลักษณะของภาษา และ เรื่องสัทสัญลักษณ์

2. การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยบันทึกด้วยสัทอักษรภาษาไทย เทียบเคียงกับเขียนมณี บุญจุน พร้อมกับบันทึกด้วยเครื่องบันทึกเสียง การคัดเลือกผู้บอกภาษาจากตัวแปรดังต่อไปนี้

- 1) เป็นชาวอำเภอปากคาดจังหวัดหนองคายและใช้ภาษาไทยถิ่นหนองคายในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน
- 2) มีอวัยวะในการออกเสียงครบถ้วนปกติ
- 3) อายุ 60 ปีขึ้นไป

4) เพศ คัดเลือกผู้บอกภาษาทั้งเพศชายและเพศหญิง ตำบลละ 2 คน
จำนวน 2 ตำบล คือตำบลหนองยองและตำบลนาตง รวมทั้งหมดจำนวน 4 คน

5) คัดเลือกผู้บอกภาษาที่มีอาชีพที่ได้ติดต่อกับคนถิ่นอื่นน้อยที่สุด
เพราะจะทำให้สามารถคงเอกลักษณ์ทางภาษาในแต่ละถิ่นได้ดีที่สุด

6) การศึกษา คัดเลือกผู้บอกภาษาที่จบการศึกษาไม่เกินชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากมีโอกาสได้รับอิทธิพลจากภาษาอื่นน้อย

7) มีความเต็มใจในการให้ข้อมูลทางภาษา

3. คำหลักที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน 10 คำ โดยคัดเลือกจากคัดเลือกคำจาก
The Matisoff 200-word list/CALMSEA wordlist (Culturally Appropriate Lexicostatistical Model
for SouthEast Asia) เจมส์ มาติซอฟ (Matisoff, James. 1978) จากคำที่มีการใช้มากที่สุดและ
สอดคล้องกับการใช้ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย จำนวน 10 คำหลัก จากการสอบถามและสัมภาษณ์
ผู้ใช้ภาษาไทยถิ่นหนองคาย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ใน เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความ
หมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย

5. สรุปผลและนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมาย
ของคำวิเศษณ์ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย ผลปรากฏว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับ
ความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคายเป็นดังนี้

การแสดงความหมายเพื่อบอกลักษณะ

1) คำวิเศษณ์ ที่ประกอบด้วยสระหน้า /i/ /i:/ /e/ /e:/ /ɛ/ /ɛ:/ มักจะสื่อความหมายถึง
สิ่งที่มีขนาดเล็กหรือมีปริมาณน้อย แต่สระ /e/ /e:/ สามารถนำไปใช้บอกสิ่งที่มีขนาดใหญ่หรือ
ปริมาณมากได้

2) คำวิเศษณ์ที่ประกอบด้วยสระกลาง /u/ /u:/ /o/ /o:/ /a/ /a:/ มักจะสื่อความหมาย
ถึงสิ่งที่มีขนาดใหญ่และเน้นปริมาณมาก

3) คำวิเศษณ์ที่ประกอบด้วยสระหลัง /u/ /u:/ /o/ /o:/ /ɔ/ /ɔ:/ นั้นมักจะสื่อ
ความหมายถึงสิ่งที่มีลักษณะกลม มน แต่สระ /o/ /o:/ สามารถนำไปใช้บอกสิ่งที่มีปริมาณน้อยหรือ
ขนาดเล็กได้

การแสดงความหมายเพื่อบอกปริมาณ

- 1) กลุ่มสระ /i/ /i:/ /e/ /e:/ และ /o/ /o:/ จะแสดงความหมายในปริมาณที่น้อย
- 2) กลุ่มสระ /e/ /e:/ /u/ /u:/ /a/ /a:/ /u/ /u:/ /o/ /o:/ จะแสดงความหมายในปริมาณที่มาก

จะสังเกตได้ว่าในกลุ่มสระหน้า /i/ /i:/ /e/ /e:/ /e/ /e:/ ทั้งหมด จะสามารถสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีปริมาณน้อยและมีขนาดเล็ก แต่จะมีสระ /e/ /e:/ ที่สามารถสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีขนาดใหญ่และมีปริมาณมากได้ในกลุ่มสระหน้าแต่สระ /e/ /e:/ ก็ยังบอกขนาดหรือ ปริมาณได้น้อยกว่ากลุ่มสระกลางและสระหลัง และ กลุ่มสระหลังที่สามารถนำมาใช้บอกขนาดและปริมาณน้อยได้คือ สระ /o/ /o:/ คือ บอกขนาดเล็กและกลม

สระกลางจะสื่อความหมายถึงขนาดใหญ่และปริมาณมากกว่าสระหน้า และสระหลังจะสื่อความหมายถึง ขนาดและปริมาณที่ใหญ่และลักษณะกลม โคง งอ ยกเว้น สระ /o/ /o:/ ที่สื่อความหมายเล็กและกลม

อภิปรายผล

1) คำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคายหนึ่งคำสามารถให้ความหมายได้มากกว่าหนึ่งอย่าง เช่น

- 1.1) [yùːnkoːsoː] หมายถึง ลักษณะการยืนที่ก้มหน้า คิดหนัก ของคนผอม
- 1.2) [yùːnkuːsuː] หมายถึง การยืนก้มหน้า คิดหนัก ของคนอ้วน
- 1.3) [yùːnthiːliː] หมายถึง ตัวเล็กยืนตัวตรงมาก

การแสดงความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคายเป็นการสื่อความหมายโดยสามารถใช้เสียง เสียงสระจะบอกลักษณะ ปริมาณ รูปร่าง และการเคลื่อนไหวในสระ ประสม หน่วยเสียงสระจะไม่แสดงความหมายตายตัวขึ้นอยู่กับว่าไปขยายคำอะไร คือความหมายจะขึ้นอยู่กับคำหลักที่คำวิเศษณ์ไปขยาย เช่น

คำหลัก	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[kìn] กิน	[nǐːpnǐːp]	กิน <u>คำเล็ก</u> มาก <u>เคี้ยวเร็ว</u>
[khaɲìptaː]	[nǐːpnǐːp]	ขยิบตา <u>ปริบๆเร็ว</u>

ทั้งสองคำจะมีความหมายที่ร่วมกันคือเล็กและเร็ว

2) ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย เสียงสระจะแสดงความหมายเพื่อบอกลักษณะ และปริมาณ การแสดงความหมายเพื่อบอกลักษณะ

- สระหน้า /i/ /i:/ /e/ /e:/และ/ε/ /ε:/ จะแสดงความหมายในลักษณะแบนเหยียด ตรง เล็กที่สุด แต่สระ /e/ /e:/ จะสามารถสื่อความหมายถึงสิ่งที่ใหญ่ขึ้นได้แต่ถ้าเทียบกับสระกลางและสระหลังคำที่ประสมกับสระหน้าจะมีขนาดเล็กกว่า เช่น
 - สระกลาง /u//u:/ /o//o:/และ /a//a:/จะแสดงความหมายในลักษณะกลมหรือแบนก็ได้ ใหญ่หรืออ้วนก็ได้แต่ขนาดเล็กกว่าสระหลัง
 - สระหลัง /u//u:/ /o//o:/และ/ɔ//ɔ:/จะแสดงความหมายในลักษณะกลม มน และโค้ง งอ ใหญ่หรืออ้วน แต่สระ /ɔ//ɔ:/ จะสื่อความหมายถึงขนาดเล็ก และกลมจะมาในสองลักษณะพร้อมกันคือเล็กและกลมจะแยกความหมายออกจากกันไม่ได้
- 3) เสียงสระในภาษาไทยถิ่นหนองคายสามารถ บอกถึงลักษณะรูปร่างและส่วนสูง ของคนควบคู่ไปกับการบอกความหมายอื่นได้ ว่า อ้วน ผอม ตัวเล็ก ตัวใหญ่ สูง เตี้ย เช่น

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[yɯːn]ยืน	[thiːliː]	ตัวเล็กยืนตัวตรงมาก
[yɯːn]ยืน	[thoːloː]	ตัวสูงใหญ่ยืนตรง
[leːn] วิ่ง	[kinkin]	ตัวขนาดเล็กเตี้ย วิ่งเร็ว ๆ
[leːn] วิ่ง	[kunkun]	ตัวอ้วนวิ่งหน้าคว่ำ
[leːn] วิ่ง	[kuːntuːn]	ตัวอ้วนวิ่งตั้งใจ
[leːn] วิ่ง	[kóntón]	ตัวเล็กวิ่งหรือ ตัวเล็กวิ่งไม่ใส่เสื้อผ้า

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าสระที่เปลี่ยนไปมีผลให้ความหมายของคำเปลี่ยนไปในลักษณะที่ขยายขนาดขึ้น ปริมาณที่เพิ่มขึ้น หรือ มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปซึ่งมีผลต่อการเลือกใช้คำวิเศษณ์ให้เหมาะสมกับขนาด ปริมาณ และลักษณะต่างๆที่มีความแตกต่างกันได้เป็นอย่างดี และทำให้เกิดความเข้าใจความหมายของคำวิเศษณ์ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย รวมถึงการเลือกคำวิเศษณ์ได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

จากผลการศึกษาค้นคว้าจะเห็นได้ว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยา ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย อย่างค่อนข้างเป็นระบบ และสามารถจำแนกได้ค่อนข้างชัดเจนว่าเสียงสระแต่ละเสียงมีความหมายที่บ่งบอกลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการบอกขนาด บอกปริมาณ บอกรูปร่าง บอกอาการ ต่างๆ ซึ่งขัดแย้งกับสิ่งที่ ชาร์ล ฮอกเก็ตได้กล่าวไว้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคำกับสัญลักษณ์ ไม่มีความสัมพันธ์กันเพราะจริงๆแล้วเป็นเพียงแค่สัญลักษณ์ที่ใช้สื่อแทนความหมายเท่านั้น และจากการศึกษาดังกล่าวยังชี้ให้เห็นว่าเสียงสระสามารถแสดง ความหมาย สื่อความหมายได้จริง เสียงแต่ละเสียงอาจจะไม่มีความหมายประจำที่ชี้ชัดลงไปแต่จะมีลักษณะร่วมกันบางประการที่สามารถสื่อความได้ แต่อาจใช้ได้เฉพาะคำบางหมวดเท่านั้น อาจไม่ใช่ทั้งหมด

มีผู้ศึกษาถึงคุณสมบัติทางภาษาไว้ว่าเป็นสิ่งที่สมมติ (Arbitrary) คือความหมายทางภาษา ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบทางภาษา ในระบบการสื่อสารของ มนุษย์ เป็นเพียงสัญลักษณ์ที่ใช้ในการสื่อสารเท่านั้น แต่ในภาษาไทยถิ่นหนองคายมีลักษณะพิเศษคือ เสียงสระมีความสัมพันธ์กับความหมายของคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย จึงแสดงให้เห็นได้ว่าในบางภาษาเสียงมีความสัมพันธ์กับความหมายในภาษาและสามารถจำแนกได้อย่างเป็นระบบเช่นภาษาไทยถิ่นหนองคาย เป็นต้น

งานวิจัยเล่มนี้มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆ เล่มเรื่องของ ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำซึ่งมีลักษณะความสัมพันธ์เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เช่น

กฤษณา สมบัติ (2553: 248) ได้ศึกษาคำแสดงภาพลักษณ์ในภาษาไทยถิ่น อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คำแสดงภาพลักษณ์ที่ประกอบด้วยสระหน้า /i, i:/ /e, e:/ /ε, ε:/ มักจะสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีขนาดเล็กหรือปริมาณน้อย คำแสดงภาพลักษณ์ที่ประกอบด้วยสระกลาง /ɯ, ɯ:/ /ə, ə:/ /a, a:/ มักจะสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีลักษณะใหญ่แน่นและปริมาณมากคำแสดงภาพลักษณ์ที่ประกอบด้วยสระหลัง /u, u:/ /o, o:/ /ɔ, ɔ:/ นั้นมักสื่อความหมายถึงสิ่งที่มีลักษณะกลมมน ปริมาณน้อย ขนาดเล็ก และ คำแสดงภาพลักษณ์ที่ประสมด้วยสระประสม /ia, ia:/ /wa, wa:/ /ua, ua:/ นั้นไม่สามารถบ่งบอกลักษณะใดลักษณะหนึ่งได้ชัดเจน

ธนันท์ ตรงดี(2535) ได้ศึกษาความเป็นสากลของสัทอรรถลักษณะของภาษาไทยถิ่นเหนือ โดยใช้คำแสดงภาพลักษณ์เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมายของคำแสดงภาพลักษณ์พบว่า เสียงสระสามารถแสดงความสัมพันธ์กับความหมายได้ กล่าวคือสระหน้า /ε/ และสระหลัง /ɔ/ จะบ่งบอกความหมายในระดับที่น้อย สระหลัง /ɯ, ə, a, u, o/ จะบ่งบอกความหมายในระดับที่มากนอกจากนี้เสียงพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายยังแสดงลักษณะการเคลื่อนไหวหรือคุณสมบัติของสิ่งของ แสดงขนาดรูปร่าง และระดับมากน้อย ส่วนเสียงวรรณยุกต์ที่เพิ่ม หรือลดระดับยังแสดงการเพิ่มระดับด้วย

สุนา ธารีเรีย (2531) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงคำโดยการแปลงเสียงสระในภาษาอีสาน พบว่า เสียงสระที่เปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์กับความหมายค่อนข้างเป็นระบบ โดยเฉพาะในคำบางคู่จะมีความหมายใกล้เคียงกันมากหรือเหมือนกัน แต่สื่อความหมายทางขนาดและปริมาณที่แตกต่างกันกล่าวคือ

- 1) สระหลังมักจะบอกความหมายของคำในลักษณะที่เพิ่มมากขึ้นมากกว่าสระหน้า
- 2) สระต่ำจะบอกความหมายของคำในลักษณะที่เพิ่มมากขึ้นมากกว่าสระสูง
- 3) สระประสมจะบอกความหมายที่เพิ่มมากขึ้นมากกว่าสระเดี่ยว

สอนศรี พิลไชย (2534) ได้ศึกษาคำวิเศษณ์บอกลักษณะในภาษาถิ่นอีสาน อำเภอมือ จังหวัดมหาสารคาม ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อความหมายของคำวิเศษณ์พบว่า เสียงสระของคำวิเศษณ์สามารถบ่งบอกขนาดหรือปริมาณได้ ดังนี้

- 1) เสียงสระกลางระดับลึนต่ำ จะสื่อความหมายเกี่ยวกับขนาดที่ใหญ่ที่สุดหรือมีปริมาณ มากที่สุด
- 2) เสียงสระกลางหรือสระหลังที่มีระดับลึนสูงกว่า จะสื่อความหมายเกี่ยวกับขนาดใหญ่มากกว่าหรือมีปริมาณมากกว่า
- 3) เสียงสระกลางส่วนใหญ่จะสื่อความหมายเกี่ยวกับขนาดและปริมาณมากกว่าสระหลังระดับเดียวกัน
- 4) เสียงสระหลังส่วนมากจะสื่อความหมายเกี่ยวกับขนาดใหญ่มากกว่าหรือมีปริมาณมากกว่าสระหน้าในระดับเดียวกัน

จะเห็นได้ว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระ ในงานวิจัยเล่มนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยอีกหลายๆเล่มในลักษณะเดียวกันคือ แตกต่างกันตรงที่ผู้วิจัย เก็บข้อมูลของคำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย แต่งานวิจัยเล่มอื่นๆ เก็บข้อมูลภาษาจากคำแสดงภาพลักษณ์

- สระหน้า /i/ /i:/ /e/ /e:/ และ /ε/ /ε:/ จะแสดงความหมายในลักษณะแบน เหยียด ตรง เล็กที่สุด แต่สระ /e/ /e:/ จะสามารถสื่อความหมายถึงสิ่งที่ใหญ่ขึ้นได้แต่ถ้าเทียบกับสระกลางและสระหลังคำที่ประสมกับสระหน้าจะมีขนาดเล็กกว่า

- สระกลาง /u/ /u:/ /o/ /o:/ และ /a/ /a:/ จะแสดงความหมายในลักษณะกลม หรือแบนก็ได้ ใหญ่หรืออ้วนก็ได้แต่ขนาดเล็กกว่าสระหลัง

- สระหลัง /u/ /u:/ /o/ /o:/ และ /ɔ/ /ɔ:/ จะแสดงความหมายในลักษณะกลม มน และโค้ง งอ ใหญ่หรืออ้วน แต่สระ /ɔ/ /ɔ:/ จะสื่อความหมายถึงขนาดเล็ก และกลมจะมาในสองลักษณะ พร้อมกันคือเล็กและกลมจะแยกความหมายออกจากกันไม่ได้ถ้าเป็นการบอกขนาดและปริมาณ จะเห็นได้ว่า ในภาษาหลายภาษา เช่น ภาษาไทยถิ่นหนองคาย ภาษาไทยถิ่นอุบล ภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่ ภาษาลาวเวียง ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน(มหาสารคาม) เสียงสระมีความสัมพันธ์กับการสื่อความหมาย เสียงสระในภาษาเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นใช้หรือสิ่งสมมุติ (Arbitrary) เท่านั้น แต่เสียงสระยังมีนัยสำคัญ ในการสื่อความหมายในภาษาได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

- 1) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำวิเศษณ์ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย เปรียบเทียบกับความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมายของคำวิเศษณ์ในพื้นที่อื่นๆ ในแต่ละภาคเพื่อ ศึกษาว่ามีลักษณะความสัมพันธ์ที่เหมือนกันเป็นสากลหรือมีความแตกต่าง
- 2) เสียงสระเป็นเพียงส่วนหนึ่งของคำยังมีอีกหลายส่วนที่น่าสนใจศึกษา เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงพยัญชนะกับความหมาย หรือความสัมพันธ์ระหว่างเสียงวรรณยุกต์กับความหมาย ในภาษาถิ่นต่างๆ

3) การซ้ำคำ หรือจำนวนพยางค์ของคำวิเศษณ์ที่เพิ่มมากขึ้นอาจมีส่วนในการทำให้
ความหมายของคำวิเศษณ์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ชัดเจนขึ้น

บรรณานุกรม

- กฤษณา สมบัติ. (2553). คำแสดงภาพลักษณ์ในภาษาไทยถิ่นอำเภอมะแม่มัธยมจังหวัดเชียงใหม่. ปรินทิพนิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กำชัย ทองหล่อ. (2543). หลักภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: อมรรการพิมพ์.
- เทียนมณี บุญจุน(2548). สัทศาสตร์: ระบบเสียงภาษาอังกฤษและภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ชนานันท์ ตรงดี. (2535). ความเป็นสากลของสัทอรรถในภาษาไทยเหนือ. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นพวรรณ พันธุมเมธา. (2544). คลังคำ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- นพดล จันทรพิชญ. (2531). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์. หน้า 31
- บรรจบ พันธุมเมธา. (2541). ลักษณะภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บรรพต เปรมชู. (2522). คำวิเศษณ์และสำนวนพุดภาษาอีสาน. กรุงเทพฯ. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์. (2548). ภาษาศาสตร์ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สายใจ ลีลาน้อย. (2553). การวิเคราะห์หน้าที่บุพบทวลีที่มีหน่วยคำโดยเป็นหลัก. ปรินทิพนิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สอนศรี พิลาไชย. (2534). คำวิเศษณ์บอกลักษณะในภาษาถิ่นอีสานอำเภอมะแม่มัธยมจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สำราญคำยิ่ง. (2538). *Advanced English Grammar for Higher Education*. กรุงเทพฯ: วิเจพริ้นติ้ง. .
- สำอองค์ หิรัญบุรณะ. (2522). การเข้าถึงวรรณคดีด้วยวิธีสัทศาสตร์, มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. หน้า 56- 73.
- สมนา ธารีเชียร. (2531). การแปลงคำโดยแปลงเสียงสระในภาษาอีสาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จารึกภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- สุริยา ทองคำ. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมายของคำแสดงภาพลักษณ์ในภาษาไทยถิ่นยโสธร. ปรินทิพนิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุริยา รัตนกุล. (2544). *อรรถศาสตร์เบื้องต้น*. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท. มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา.
- สุวิทย์ หิรัญยกานนท์. (ม.ป.ป.). *คู่มือภาษาไทยม.2*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2548). *ภาษาและความคิดเรคิดด้วยภาษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุดมพร ประเสริฐ. (2523). *คำวิเศษณ์สองพยางค์ในภาษาอีสาน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จารึกภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ถ่ายเอกสาร.
- Brown, Marvin, J. (1985). *From Ancient Thai To Modern Dialects*. Bangkok: White lotus Co.Ltd.
- Edward Finegan. (2008). *Language Its Structure and use*. 5th ed. USA: Thomson Wadsworth.
- Charles Hockett, F. (1960). *The origin of speech*. *Scientific American*. 203: 88-96.
- Fasold Ralph,W; & Connor- Linton J. (2006).*An Introduction to language and Linguistics*. New York: Cambridge university press.
- George Yule. (2003). *The Study of Language*. 9th ed. UK: Cambridge University press.
- Mcgregor, William, B. (2009). *Linguistics an Introduction*. New York: Continuum International Publishing Group.
- Matisoff,James. (1978). *Variational Semantics in Tibeto-Burman:The organic approach in linguistic comparison*.philadelphia, PENN:Institutue for the study of human Issue.
- O'Grady William; John Archibald. (2004). *An Introduction Contemporary linguistics Analysis*. 5th ed. Canada: Pearson education.
- Victoria Fromkin; Robert; & Nina Hyams. (2007). *An introduction to Language*. 7th ed. USA: Thomson Wadsworth.

ภาคผนวก ก
คำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย

คำวิเศษณ์ขยายกริยาในภาษาไทยถิ่นหนองคาย ผู้วิจัยได้จัดเรียงตามลำดับคำดังนี้

1. [kìn]	กิน
2. [tè:k]	แตก
3. [naŋ]	นั่ง
4. [nò:n]	นอน
5. [bìn]	บิน
6. [phát]	พัด
7. [jù:n]	ยืน
8. [hà:i]	ร้องไห้
9. [liá]	เลีย
10. [le:n]	วิ่ง

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[kìn] กิน	[kúp kúp]	กินเสียงดังกับกับเสียงฟันกระทบกัน เคี้ยวปิด ปาก
	[kuíp kuíp]	กินคำใหญ่ในปริมาณมาก
	[kóp kóp]	กินคำใหญ่ในปริมาณมากเคี้ยวเสียงดัง
	[kápkáp]	กินคำเล็ก เร็ว เคี้ยวเปิดปาก
	[kǎmkǎm]	กินคำเล็กเสียงดังไม่มาก กินแบบสบายสบาย
	[níp níp]	กินคำเล็กมากเคี้ยวเร็ว
	[nép nép]	กินคำเล็กเคี้ยวเร็ว
	[ŋápŋáp]	กินคำเล็กเร็วปากกว้าง
	[ŋámŋám]	กินคำเล็ก ก้มหน้าก้มตากิน
	[cépcép]	กินคำเล็กเร็วเสียงดังแฉับแฉับ ปากกว้าง
	[cápcap]	กินคำเล็กเร็วเสียงดังจิบจิบ
[tè:k]แตก	[phí ?ní ?]	รอยแตกขนาดเล็กมาก
	[phe ?ne ?]	รอยแตกขนาดเล็ก
	[pho ?no ?]	รอยแตกขนาดเล็กมีลักษณะกลม
	[phu ?nu ?]	รอยแตกขนาดใหญ่ลักษณะอูมขึ้น
	[pha ?na ?]	รอยแตกขนาดใหญ่แอ่ออกกว้างมาก
	[pho ?no ?]	รอยแตกในลักษณะนูนเหมือนดอกหงอนไก่ออกดอก
	[phw ?nu ?]	รอยแตกในลักษณะเป็นแผลไม่เรียบปูดนูน

คำกริยา	คำวิเศษณ์	ความหมาย
[nan] นั่ง	[típi]	คนตัวเล็กนั่ง
	[te:pe:]	คนตัวเล็กนั่งพับเพียบแต่
	[wó:po:]	คนตัวอ้วนกลมนั่ง
	[tu:pu:]	คนอ้วนเตี้ย นั่ง
	[tópó]	คนตัวอ้วนนั่งตัวตรง
	[te:pe:]	คนสูงตัวใหญ่ นั่ง
	[co:kho:]	คนตัวเล็กนั่งตัวงอมาก
	[cu:k ^h u:]	คนตัวใหญ่นั่งตัวงอมาก
	[kho:lo:]	คนตัวใหญ่ สูง นั่ง
	[khu:lu:]	คนตัวใหญ่ เตี้ย นั่ง
	[komkóʔ]	คนตัวเล็กนั่งหลังค่อม
	[komkóʔ]	คนตัวใหญ่นั่งหลังค่อม
[nó:n]นอน	[còŋwòŋ]	ตัวขนาดเล็กนอนตะแคงตัวคุดคู้
	[còŋwóŋ]	ตัวขนาดเล็กนอนตะแคงตัวคุดคู้
	[cũŋwúŋ]	ตัวขนาดใหญ่นอนตะแคงตัวคุดคู้
	[ʔé:kle:k]	คนตัวสูงนอนเหยียดยาว เพลียหมดแรง
	[ʔa:ŋla:ŋ]	คนตัวอ้วนนอนหงายกางแขนขา
	[leŋŋeŋ]	คนตัวเล็กนอนตะแคงเหยียดยาว
	[la:ŋŋa:ŋ]	คนตัวใหญ่นอนหงายกางแขนขา
	[loŋwòŋ]	ตัวขนาดเล็กนอนตะแคงตัวคุดคู้
	[ʔu:ŋlu:ŋ]	คนอ้วนนอนท้องโตมาก
[bin]บิน	[leŋŋeŋ]	ตัวขนาดใหญ่นอนหงายเหยียดยาว
	[wépwé:p]	ตัวเล็กบินเร็วเป็นระยะๆ
	[wó:pwó:p]	ตัวขนาดใหญ่บินช้ามากเป็นระยะๆ
	[wu:wu:]	ตัวใหญ่บินเร็วพุ่งตรงมามีเสียงปะทะกับแรงลม
	[wə:nwə:n]	ตัวใหญ่บินช้าในลักษณะร่อนกลางอากาศ
	[wó:ŋwó:ŋ]	ตัวใหญ่บินช้าในลักษณะร่อนกลางอากาศ
	[wó:mwó:m]	ตัวใหญ่บินช้าในลักษณะร่อนกลางอากาศตรงมาหา
	[wi:wi:]	ตัวเล็กบินในลักษณะพุ่งตรง
[p ^h át]พัด	[wu:wu:]	ตัวใหญ่บินเร็ว
	[wi:wi:]	ลมพัดเบาๆเรื่อยๆ
	[wu:wu:]	ลมพัดแรงต่อเนื่องเรื่อยๆ

	[wu:wu:]	ลมพัดแรงมากเรื่อยๆ
	[wu:twu:t]	ลมพัดแรงเป็นจังหวะ
[ju:n] ยืน	[ko:so:]	ตัวขนาดใหญ่ยืนหลังโกง
	[kw:so:]	ตัวขนาดเล็กยืนหลังค่อม
	[ku:su:]	ตัวขนาดใหญ่ยืนก้มหน้าแบบคนไม่มีความคิด
	[ko:ŋco:ŋ]	ตัวขนาดใหญ่ยืนหลังโกงขาโกง
	[ka:ŋca:ŋ]	ตัวขนาดใหญ่ยืนขาทาง
	[ku:ŋcu:ŋ]	ยืนป้นหน้าหาเรื่องหน้าบึ้ง
	[ko:do:]	ตัวสูงใหญ่ ยืนแข็ง
	[ku:du:]	ตัวขนาดใหญ่ ยืนแข็งทื่อ
	[ki:di:]	ตัวเล็กยืนแข็งทื่อ
	[kw:do:]	ตัวสูงยืนไม่ตรง
	[thi:li:]	ตัวเล็กมากยืนตัวตรง
	[the:le:]	ตัวเล็กยืนตัวตรง
	[tho:lo:]	ตัวใหญ่ยืนตัวตรง
	[tho:lo:]	ตัวสูงใหญ่ยืนตรง
[hai] ร้องไห้	[ki:kki:k]	ผู้หญิงร้องไห้เสียงเล็กแหลม
	[ku:kku:k]	ร้องไห้เสียงดังจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้
	[nu:mu:]	ร้องไห้สะอึกสะอื้น
	[na:ma:]	ร้องไห้น้ำมูกน้ำตาไหลเลอะเทอะเปอะเปื้อนหน้า
	[na:kka:k]	ร้องไห้เสียงดังมากปากกว้าง
	[ka:kka:k]	ร้องไห้โฮเสียงปากกว้าง เสียงดังต่อเนื่อง
	[kôkkôk]	ร้องไห้เสียงดังมาก
	[sa?sa?]	ร้องไห้น้ำตาไหลเป็นระยะ
	[su:msu:]	ร้องไห้สะอึกสะอื้น
	[símsi?]	ร้องไห้สะอึกสะอื้นเสียงเล็กๆ
	[fu:fu:]	ร้องไห้สะอึกสะอื้นเป็นจังหวะ
	[fo:fo:]	ร้องไห้เสียงดังเสียใจมาก
[liá] เลีย	[li:lip]	เลียเร็วๆ เห็นปลายลิ้นผลุบเข้าผลุบออก
	[le:ple:p]	เลียช้าๆ เบาเบา
	[lu:plu:p]	เลียช้าๆ แต่เห็นลิ้นใหญ่เลียริมฝีปาก
	[lo:plo:p]	เลียช้าๆ ปากใหญ่เสียงดัง

[lɛ:n]	วี่ง	[kɪnkɪn]	ตัวขนาดเล็กเตี้ย วี่งเร็ว ๆ
		[kunkun]	ตัวใหญ่วี่งหน้าคว่ำ
		[kɪntín]	ตัวเล็กผอมวี่งเร็วอย่างตั้งใจ
		[kúntún]	ตัวอ้วนวี่งเร็วอย่างตั้งใจ
		[ko:nto:n]	ตัวขนาดใหญ่วี่งเปลี่ยนไม้ใส่เสื้อผ้า
		[kóntón]	ตัวเล็กวี่งไม้ใส่เสื้อผ้า
		[li:plíp]	วี่งมองเห็นอยู่ไกล ๆ ตัวเล็ก ๆ
		[thi:li:]	ตัวเล็กวี่งหน้าตั้ง
		[tho:lɔ:]	ตัวใหญ่วี่งหน้าตั้ง
		[kuw:ntuw:n]	ตัวอ้วนวี่งตั้งใจ
		[kóntón]	ตัวเล็กวี่งไม้ใส่เสื้อผ้า

รายชื่อผู้บอกภาษา

ในการเก็บข้อมูลการศึกษาการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำ
วิเศษณ์ในภาษาไทยถิ่นหนองคาย ผู้วิจัยใช้ผู้บอกภาษาใน 2 ตำบล ตำบลละ 2 คน รวมผู้บอกภาษา
4 คน เป็นหญิง 2 คน ชาย 2 คน มีรายนามดังนี้

ตำบลนาแดง

1. นางเปียง ปัดถามัย อายุ 73 การศึกษา ป.4 บ้านนาแดงใหญ่ ตำบลนาแดง อำเภอ
ปากคาด จังหวัดหนองคาย
2. นายเทียน เทพนา อายุ 76 การศึกษา ป.4 บ้านนาแดงใหญ่ ตำบลนาแดง อำเภอ
ปากคาด จังหวัดหนองคาย

ตำบลหนองยอง

1. นายสมศรี คำพิลา อายุ 80 ปี การศึกษา ป.4 บ้านห้วยเดือนห้า
ตำบลหนองยอง อำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย
2. นางทองใบ เดชบุญ อายุ 76 ปี การศึกษา ป.4 บ้านห้วยเดือนห้า
ตำบลหนองยอง อำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวมลสวรรค์ ศักดิ์สิงห์
วันเดือนปีเกิด	23 มีนาคม 2522
สถานที่เกิด	อำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	15 หมู่ 7 ตำบลหนองยอง อำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย 43190
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านโนนเสถียร ตำบลโนนศิลา อำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2545	กศ.บ. (การประถมศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2553	กศ.ม. (ภาษาศาสตรศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

